

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra primární a preprimární pedagogiky

Bakalářská práce

Lucie Balogová

**Aktivity pro děti předškolního věku se zaměřením
na anglický jazyk**

Olomouc 2023

vedoucí práce: Mgr. Alena Vavrdová, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem v ní veškerou literaturu a ostatní informační zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne 19. 4. 2023

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala Mgr. Aleně Vavrdové, Ph.D. za odborné vedení práce, poskytování cenných rad a připomínek a také za čas, který mi věnovala během zpracování bakalářské práce. Dále děkuji učitelkám Mateřské školy Komenium v Olomouci za umožnění spolupráce. Mé speciální díky patří učitelce anglického kroužku v této škole Mgr. Kateřině Povýšilové za její odborné vedení v průběhu testování lekcí v praxi.

Lucie Balogová

Obsah

Úvod.....	6
Teoretická část.....	7
1 Vymezení základních pojmů.....	7
1.1 Předškolní věk	7
1.2 Předškolní vzdělávání	7
2 Psychologický vývoj dítěte předškolního věku	9
2.1 Vývoj hrubé a jemné motoriky	9
2.1.1 Vývoj hrubé motoriky.....	9
2.1.2 Vývoj jemné motoriky	10
2.2 Sociální a emoční vývoj.....	11
2.2.1 Sociální vývoj	11
2.2.2 Emoční vývoj	12
2.3 Vývoj myšlení a řeči	14
2.3.1 Vývoj řeči	14
2.3.2 Vývoj myšlení.....	16
Metodicko-didaktická část	17
3 Úvod do metodicko-didaktické části.....	17
3.1 Rozdělení aktivit.....	17
4 Sborník aktivit.....	19
4.1 Aktivity 1. část	19
4.2 Aktivity 2. část	22
4.3 Aktivity 3. část	25
4.4 Aktivity 4. část	31
Empirická část.....	34
5 Úvod do empirické části	34
5.1 Charakteristika výzkumu.....	34
5.2 Cíle výzkumu	34
5.2.1 Hlavní cíl.....	34
5.2.2 Dílčí cíl	34
5.3 Charakteristika výzkumného souboru.....	35
5.4 Charakteristika metody	35

6	Lekce	36
6.1	První lekce	36
6.1.1	Poznámky k první lekci	36
6.1.2	Hodnocení první lekce	37
6.2	Druhá lekce	37
6.2.1	Poznámky k druhé lekci.....	38
6.2.2	Hodnocení druhé lekce	38
6.3	Třetí lekce	39
6.3.1	Poznámky k třetí lekci	39
6.3.2	Hodnocení třetí lekce	39
6.4	Čtvrtá lekce	40
6.4.1	Poznámky k čtvrté lekci.....	40
6.4.2	Hodnocení čtvrté lekce	41
7	Shrnutí	42
Závěr	43
Seznam použitých zdrojů	44
Seznam příloh	46

Úvod

Nároky na jazykové vzdělání se v dnešní době neustále zvyšují. S požadavky na znalost druhého jazyka se setkáváme ve stále více odvětvích. Dovednost ovládat několik cizích jazyků čím dál více nabývá na důležitosti. Především význam anglického jazyka rok od roku stoupá, neboť je považován za globální komunikační prostředek.

V mateřských školách rok od roku stále vzrůstají požadavky rodičů na zavádění kroužků angličtiny, někdy dokonce už i žádosti o implementování anglického jazyka do běžného dne. Populární jsou také soukromé jazykové školy, kde je kladen důraz na jazykovou vybavenost dětí.

Na základě těchto skutečností jsme si zvolili téma bakalářské práce, které se bude zabývat studiem teoretických poznatků o dítěti předškolního věku a následnou tvorbou sbírky metodických aktivit určených pro tyto děti k osvojení si anglického jazyka.

Bakalářská práce se bude skládat ze tří částí – teoretické, metodicko-didaktické a empirické. V teoretické části se budeme věnovat vymezení základních pojmů – předškolní věk a předškolní vzdělávání.

Praktická část této bakalářské práce bude tvořena dvěma částmi – metodicky didaktickou a empirickou. V první části se budeme zabývat vhodným rozvržením lekcí a následně tvorbou příslušných aktivit. V empirické části se pak kromě charakteristiky výzkumu, vybraných metod, výzkumného souboru a vytyčení cílů budeme věnovat i tvorbě lekcí seskládaných z vybraných aktivit. Tato část bude dále obsahovat poznámky a hodnocení lekcí ověřených v pedagogické praxi a následné shrnutí našich poznámek.

Cílem bakalářské práce bude základě poznatků z teoretické části vypracovat vhodné aktivity, které budou respektovat zvláštnosti dětí předškolního věku a budou využitelné v praxi. Záměrem těchto aktivit bude seznámit děti s vybranou slovní zásobou a podporovat v nich radost z poznávání cizího jazyka hravou formou.

Obsah bakalářské práce bude určen převážně pedagogům, kteří mohou čerpat nejen z teoretických informací, ale především z metodicko-didaktické části.

Teoretická část

1 Vymezení základních pojmů

V úvodní kapitole bakalářské práce je nezbytné charakterizovat některé základní pojmy.

1.1 Předškolní věk

Za předškolní věk v širším slova smyslu označujeme podle Langmeiera a Krejčířové (2006, s. 87): *„V širokém slova smyslu se jako předškolní věk označuje celé období od narození (někdy i včetně vývoje prenatálního) až do vstupu do školy.“*

„Předškolní období v užším slova smyslu je ‚věkem mateřské školy‘, ale nebylo by správné chápat je pouze z tohoto hlediska – jednak mnoho dětí do školky nechodí, jednak rodinná výchova stále zůstává základem, na kterém mateřská škola dále účelně staví a napomáhá dalšímu rozvoji dítěte.“ (Langmeier a Krejčířová, 2006, s. 87)

Dalším autorem zabývajícím se definicí předškolního věku je Vágnerová (2014, s. 177), která definuje předškolní věk jako: *„období, které trvá od 3 do 6-7 let.“* a tvrdí také, že: *„konec této fáze není určen jen fyzickým věkem, ale především sociálně, nástupem do školy.“*

Šmelová (2018, s. 30-31) pak definuje předškolní věk v užším pojetí jako: *„...období života dítěte od dovršení 3. roku věku do zahájení povinné školní docházky, zpravidla po dovršení 6. roku života jedince, tj. věk mateřské školy.“*

1.2 Předškolní vzdělávání

Oprailová (2016, s. 30) chápe předškolní vzdělávání jako *„proces cíleného a organizovaného působení na dítě předškolního věku, které ho má rozvíjet, podporovat, motivovat a směřovat k získání tzv. kompetencí budoucího školáka.“*

O tom, co má předškolní vzdělávání obsahovat, pak pojednává Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání v kapitole Pojetí a cíle předškolního vzdělávání:

„Předškolní vzdělávání má usnadňovat dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu.“ (Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, 2021, s. 7)

Opravilová (2016, s. 30) tvrdí, že „smyslem předškolního vzdělávání není formovat dítě podle určité představy, ale vytvořit pro každého jedince dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání.“

2 Psychologický vývoj dítěte předškolního věku

V předškolním období se intenzivně rozvíjí motorické, sociální, emoční, jazykové a kognitivní schopnosti a dovednosti dítěte, což má zásadní vliv na jeho budoucí vývoj. V následujících podkapitolách se budeme zabývat vývojem hrubé a jemné motoriky, sociálního a emočního vývoje a vývoje myšlení a řeči.

2.1 Vývoj hrubé a jemné motoriky

V předškolním věku (3-6 let) se děti stávají stále zručnějšími v koordinaci svých pohybů a učí se novým dovednostem, jako je například skákání, šplhání, házení míče a hraní různých sportovních her.

Důležité je, aby děti měly dostatek příležitostí k rozvoji jak hrubé, tak jemné motoriky. V tomto věku mají děti totiž velkou potřebu pohybu. Hry, pohybové aktivity, sportovní aktivity a tvůrčí činnosti, jako je kreslení a stříhání, jsou všechno způsoby, jak podporovat rozvoj motorických dovedností u dětí v předškolním věku.

Během dětského vývoje se stupeň motorických schopností a dovedností postupně mění a zdokonaluje. Jejich úroveň má vliv na fyzické dovednosti, selekci pohybových her a začlenění do kolektivu. Ovlivňuje ale také kresbu, komunikační dovednosti a percepce. Děti si v tomto období také nejvíce osvojují nové dovednosti a schopnosti, například jízdu na kole.

Úroveň motoriky se projevuje téměř ve všech oblastech, například v oblasti sebeobsluhy a samostatnosti. Zvládnutí sebeobslužných činností, jako je stolování, oblékání a hygiena, je velmi významné k nabytí nezávislosti. (Bednářová a Šmardová, 2021)

2.1.1 Vývoj hrubé motoriky

Hrubá motorika se týká pohybu celého těla a zahrnuje koordinaci a kontrolu velkých svalových skupin, jako jsou svaly nohou, paží a trupu. Ve třech letech se motorický vývoj dítěte natolik zdokonalí, že dítě je již schopno chodit i běhat téměř bez upadnutí (a to i na nerovném terénu) a zvládne vyšlapat schody nahoru i dolů bez podpory. V předškolním věku nastupují změny, které nejsou tak patrné jako v předchozím období (od narození do 3 let), ale přesto jsou velmi důležité. Tyto změny jsou totiž podstatné pro další vývin soběstačnosti a samostatnosti. Motorický vývoj dítěte v předškolním věku je soustavné zlepšování a zdokonalování pohybové koordinace.

Fyzická zdatnost, obratnost a koordinovanost významně ovlivňují výsledky dítěte v pohybových činnostech, jako jsou hod míčem, skok, běh, prolézání atd. Pokud se dítěti ve sportovních aktivitách nedaří, je neobratné, může se stát, že se začne pohybových aktivit stranit, či se rozhodne se jich úplně neúčastnit. Pokud nevěnujeme těmto problémům dostatek pozornosti, může to ovlivnit i kvalitu jiných dovedností a schopností. (Bednářová a Šmardová, 2021)

Okolo čtyř až pěti let je dítě již natolik hbité, že zvládne lézt po žebříku, běhá do schodů a ze schodů, vydrží stát na jedné noze, umí seskočit z nízké stoličky, chytit míč a hodit jej jinému dítěti atd.

Úroveň motoriky se ukáže i u sebeobslužných činností. Dítě se stává více soběstačné. Samo, či s menší dopomocí se zvládne obléct, zajít si na toaletu a také se pod dozorem samo vykoupat. (Langmeier a Krejčířová, 2006)

2.1.2 Vývoj jemné motoriky

Jemná motorika se týká jemných pohybů prstů, rukou a zahrnuje kontrolu menších svalových skupin. Vývoj jemné motoriky je mnohem pomalejší než vývoj motoriky hrubé. V předškolním věku se děti učí psát, kreslit, řezat nožikem, skládat puzzle nebo provádět jednoduché úkoly s pomocí prstů, například zapínání knoflíků a zavazování šňůrek. Mnoho dětí preferuje v tomto období manipulaci s drobnými předměty (stavebnice, kostky, navlékání korálek atd.), čímž se jemná motorika zkvalitňuje. (Bednářová a Šmardová, 2021) Děti nalézají radost i při práci s tvárnými materiály, jako je plastelína, modelářská hlína a písek. (Langmeier a Krejčířová, 2006)

Kresba je další oblast jemné motoriky, která se v tomto období rozvíjí. Je u dětí velmi oblíbená a postupně se jí učí upřesňovat. Zlepšují úchop tužky a s tím přichází zdokonalení v kresbě. Z čmáranic tříletých dětí se postupně vyvíjí kresba člověka („hlavonožci“). Pětileté dítě je již schopno zachytit podrobněji detaily obličeje, i když proporce figury jsou stále nepřesné. Výtvary předškoláka jsou pak již vyspělejší ve všech oblastech, neboť zvládnou přesněji ovládat směr pohybu tužky.

Při oblékání děti zkouší při oblékání samy zapnout zip a zavázat tkaničku. Zvládnou si samy umýt ruce a najíst se. (Langmeier a Krejčířová, 2006)

2.2 Sociální a emoční vývoj

Všechny oblasti vývoje člověka se navzájem prolínají, emoční a sociální vývoj spolu velmi úzce souvisí. Dítě předškolního věku začíná být členem společnosti a učí se, jak se chovat v různých situacích, jak komunikovat s ostatními lidmi a jak se přizpůsobit pravidlům a normám společnosti.

2.2.1 Sociální vývoj

Socializace je pro vývoj osobnosti dítěte nesmírně důležitá. Jandourek (2007, s. 220) definuje socializaci jako: „*proces, kterým se jedinec začleňuje do sociální skupiny, přičemž si osvojuje normy ve skupině panující, její hodnoty, učí se sociálním rolím spojeným s určitými pozicemi a dalším dovednostem a schopnostem.*“ Jejím prostřednictvím dítě získává nové zkušenosti, rozvíjí své sebepojetí a sebehodnocení, čímž podporuje rozvoj své individuality. (Vágnerová, 2014) Socializace člověka probíhá po celý jeho život, ale právě předškolní věk je chápán jako zásadní mezník. (Langmeier a Krejčířová, 2006) Vágnerová (2014, s. 223) chápe předškolní věk jako „*období přípravy na život ve společnosti*“.

Období předškolního věku je významné tím, že se k socializaci v rodinném prostředí (socializaci primární) přidává i socializace v prostředí mateřské školy (socializace sekundární). Vágnerová (2014, s. 223) označuje toto období jako: „*fázi přesahu rodiny*“. Přestože rodina stále zůstává základní sociální skupinou, která je pro dítě klíčovým zdrojem bezpečí a jistoty, zařazuje se dítě i do jiných skupin, v nichž navazuje nové vztahy a učí se sociální interakci. Socializuje se tedy především ve třech skupinách – rodina, vrstevníci a mateřská škola.

Rodiče jsou pro dítě podstatným emočním činitelem, představují a ztělesňují ideál, se kterým se ztotožňují. Děti přejímají veškerá stanoviska a přesvědčení svých rodičů. Identifikace s rodiči zvyšuje jejich pocit jistoty a podporuje jejich sebehodnocení a sebejistotu. Pokud rodiče působí na dítě klidně, vyrovnaně a citlivě, i dítě je upřímné a komunikuje o svých citových prožitcích.

Sourozenci rovněž ovlivňují socializační vývoj dítěte. Od starších sourozenců získávají zkušenosti, mohou se vžít do role spojenců nebo soupeřů. Mladším sourozencům mohou být oporou, pomáhat jim a chránit je.

Dítě, které se cítí v rodině bezpečně, má převážně pozitivní sociální očekávání od ostatních. Předpokládá vlídné přijetí a vstřícné reakce, a tak se i samo chová a projevuje. Ti, kteří nemají bezpečné rodinné zázemí (např.: domácí násilí, citové zanedbávání), často

neočekávají od ostatních nic dobrého a sami se chovají agresivně, nerespektují pravidla a neumí navázat kontakt.

Během sekundární socializace dítě přichází do interakce s dalšími lidmi, ať už jsou v nadřazené či rovnocenné pozici. V mateřské škole si dítě rozvíjí prosociálních chování, přijatelné pro společnost. Dítě se učí přijmout a respektovat autoritu, podřídit se řádu a vytváří si nové vztahy. (Vágnerová, 2014)

Styk s vrstevníky je pro děti velmi důležitý, neboť napomáhá rozvoji sociálního a emočního chování. V jejich společnosti se totiž dítě učí vzájemné spolupráci, kompromisům atd. (Langmeier a Krejčířová, 2006) Mezi dovednosti a vlastnosti, které se předškoláci učí v kontaktu s vrstevníky, lze zařadit sebeprosazování a soupeření, posilování sebedůvěry i spolupráce a projevy solidarity. Dítě získává v mateřské škole novou zkušenost, může se porovnávat s dětmi na stejné vývojové úrovni. (Vágnerová, 2014)

Zásadní posun nastává především v oblasti osvojování si sociálních rolí a kontrol. Vývoj sociálních kontrol (seberegulace) se výrazně zlepšuje. Zvýšená míra sebeovládání se objevuje během třetího roku. Činy dítěte řídí myšlenky a nemusí již používat verbalizaci. Následkem toho se sebekontrola rychle zdokonaluje. Ve vyhocených situacích se stále příležitostně slovní vyjádření objevuje. (Langmeier a Krejčířová, 2006)

Socializace je také těsně spjata s vlastním sebepojetím. V tomto období nastává rozvoj sebehodnotících pocitů dítěte, jako jsou stud, vina či hrdost atd. Ty se u dětí vyskytují často v souvislosti s dodržováním či porušováním společenských pravidel. Okolo pátého roku začínají děti chápat význam svého vlastního úsilí a začínají pociťovat radost a hrdost z dobře vykonaného úkolu. (Langmeier a Krejčířová, 2006)

V tomto období si děti také zkoušejí role dospělých. Přebírají tak normy platné ve světě dospělých, což je motivuje k akceptaci pravidel a způsobů chování, které daná role zahrnuje. Jedná se o tzv. sociální učení, jež je typické pro toto období života dítěte. Dítě se identifikuje s několika rolemi, s rolí žáka mateřské školy, kamaráda a vrstevníka. (Vágnerová, 2014)

2.2.2 Emoční vývoj

Prožívání emocí je v předškolním věku ustálenější. Začínají převažovat kladnější emoce, prohlubuje se jejich intenzita. Jejich prožívání se váže zejména k uspokojování potřeb. Děti začínají častěji mluvit o svých pocitech a pamatují si i své pocity z předchozích dnů. Projevy zloby se neopakují tak často jako v předchozím období. Dětská emocionalita má pozitivnější charakter, mnohé děti mají smysl pro humor, který ovlivňuje jejich emocionální

ladění. Dítě předškolního věku začíná mít také lepší orientaci v čase a uvědomuje si, že je na co se těšit, či naopak se něčeho obávat. (Vágnerová, 2014)

Emoční inteligence se v tomto věku vyvíjí velmi rychle. Děti se učí oddalovat své potřeby, pokud je to nutné. Začínají lépe rozumět svým pocitům i pocitům druhých. Dítě se díky socializaci a s postupujícím věkem učí své pocity lépe poznávat, pojmenovávat a více korigovat. Zároveň se neustále zlepšuje i schopnost rozlišovat emoce druhých a vcit'ovat se do nich. Na negativní emoce dítě v tomto věku většinou reaguje prosociálním chováním (snaží se utěšit, případně pomoci). Zároveň se začínají rozvíjet i složitější emoce. Povídání si o pocitech napomáhá dítěti lépe emoce pochopit a kontrolovat je. (Langmeier a Krejčířová, 2006)

Děti již také dokáží na základě předchozích zkušeností částečně odhadnout nadcházející emoční reakci na určitou situaci. Začínají rozumět příčinám určitého emočního chování. Od tří let už rozpoznají, co je potěší. Důvod negativních emocí začínají chápat podstatně později, až po čtvrtém roce. Před nástupem do školy jsou ale schopny negativní emoce diferenciovat, zatímco ty pozitivní zahrnují do jedné kategorie – radostné. Stále je ale pro děti těžké pochopit složitější emoce, zejména pak ambivalenci pocitů (prožívání dvou rozdílných emocí zároveň). Tomuto porozumí děti většinou až v šestém roce. Předškolní děti zatím nerozumí subjektivitě pocitů a věří, že tak jako by se cítily ony v dané situaci, se musí cítit i ostatní. (Vágnerová, 2014) Subjektivitu prožívání emocí dítě začíná chápat mezi třetím a pátým rokem. (Langmeier a Krejčířová, 2006)

Na konci předškolního období začínají děti rozumět, že vnější vyjadřování emocí nemusí nutně odpovídat vnitřnímu prožívání a že lidé mohou emoce maskovat.

V předškolním věku se od dětí již očekává, že budou schopny regulace svých pocitů, a to zejména těch negativních jako je hněv a zloba. Emoční sebekontrola se v tomto období ale teprve rozvíjí. Schopnost korigovat své pocity není jednoduché a věk není jediným faktorem. Záleží také na typu temperamentu člověka. Proto schopnost utlumit či vnějším způsobem neprojevat tyto emoce je pro některé jedince velmi náročná. Obecně se tato schopnost zlepšuje až kolem šestého roku života.

Další emoce, které se rozvíjejí v tomto období, jsou sebehodnotícího charakteru. Tyto emoce jsou spojené s vědomím sebe sama. Patří sem pocit hrdosti, ale i hanby, viny. Vnímání pocitu viny a schopnost jejího prožívání významně souvisí právě se sociálním vývojem a určitým morálním vývojem, přijetím pravidel a identifikací se s nimi.

Rozvíjejí se i emoce vztahové, jako jsou láska, sympatie sounáležitost či soucit. (Vágnerová, 2014)

2.3 Vývoj myšlení a řeči

Řeč je pro každého člověka velmi důležitým faktorem, ovlivňuje totiž značně jeho život v nejrůznějších směrech. V předškolním věku se dítě učí rozvíjet své komunikační a jazykové schopnosti, což je důležitým krokem na cestě k úspěšnému začlenění do společnosti. V určitém věku se vývoj řeči a myšlení začne prolínat, řeč se od tohoto momentu stane rozumovou a myšlení zase slovním. (Bednářová a Šmardová, 2021)

2.3.1 Vývoj řeči

Věk od narození do nástupu do mateřské školy je nejdůležitějším obdobím pro vývoj řeči. Dětská řeč se každým rokem více obohacuje a slovní zásoba se skokově zvyšuje. K nejprudšímu vývoji v této oblasti ale dochází právě na začátku předškolního věku. (Langmeier a Krejčířová, 2006)

Slovní zásoba dvouletého dítěte je okolo dvou set slov. Dítě v tomto roce také začíná preferovat verbální formu řeči. V tomto období se objevují první snahy o skloňování (nejprve rod, poté číslo a následně pád) a časování. Začínají tvořit dvouslovné věty a po dalším půl roce pak věty víceslovné. Posléze dítě začíná řeč užívat k dosahování svého cíle (např.: řekne si o jídlo, hračku atd.). Pokud dítě ve třech letech stále nemluví, je nutné se problémem začít více zabývat, neboť se může jednat o poruchu řeči. (Smolík a Málková, 2014)

Ve třech letech se verbální dovednosti vyvíjí natolik, že pokud má dítě dostatečnou slovní zásobu, je schopné tvořit souvětí natolik komplikovaná, že se stává obstojným komunikačním partnerem. Obecně se zvyšuje zájem o verbální komunikaci a dítě vydrží déle naslouchat. Období předškolního věku můžeme z pohledu ontogeneze jazyka nazvat také obdobím otázek. Dítě pokládá velmi často dospělým osobám otázky a odpověď chce často slyšet i opakovaně. Po otázce „Co je to?“, kterou jsme dříve od dětí slýchávali, se nyní objevuje většinou otázka „A proč?“ (Kutálková, 2005) Ve třech letech je dítě také schopno zapamatovat si krátké říkanky a s přibývajícím věkem zvládne i básničky delší. Během třetího roku už většina dětí dobře komunikuje a dobře se dorozumí, ale některé hlásky vyslovuje špatně, nahrazuje je jinými, nebo je přímo vynechává. (Bednářová a Šmardová, 2021)

Ve čtyřech letech je slovní zásoba dětí již okolo 1 500 slov. Hodně dětí už umí bez větších problémů vést rozhovor na spoustu různých témat, jelikož se s vývojem řeči pojí i nárůst vědomostí. Výslovnost hlásek se neustále zlepšuje, i když pro některé je pořád problematická výslovnost hlásek L, R a Ř. (Kutálková, 2005) V tomto věku již většina dětí

používá všechny slovní druhy. Pokud po čtvrtém roce u dítěte stále ve velké míře přetrvávají dysgramatismy, pravděpodobně to naznačuje opožděný vývoj.

Před nástupem na základní školu se počet slov, které dítě aktivně používá, zvýší na 2 500 až 3 000. (Zacharová, 2012) Některé děti už zvládnou v tomto věku dokonce i samy odvyprávět pohádku. Pokud dítě v pěti letech ještě stále špatně vyslovuje některé hlásky, je vodná návštěva logopedické poradny. Před nástupem do první třídy by dítě mělo mít problémy s výslovností upravené. (Bednářová a Šmardová, 2021)

Na vývoj řeči v předškolním období má významný vliv také úroveň motoriky a percepce (zejména zrakové a sluchové). K vnějším faktorům ovlivňujících vývoj řeči patří prostředí, ve kterém dítě vyrůstá, a společenství lidí, s nimiž přijde do styku. Prostor, ve kterém se dítě pohybuje, by mělo být pro dítě vhodně stimulující. Nadbytečně či nedostatečně stimulující prostředí může negativně ovlivnit vývoj řeči dítěte. Rodiče a další členové rodiny mohou hrát klíčovou roli v podpoře vývoje řeči dítěte. Svým výchovným přístupem mohou na dítě působit jak pozitivně, tak i negativně. Kvalita rodičovské interakce, dostupnost jazykových stimulů a množství času, který rodiče tráví s dítětem, to vše může významně přispět k vývoji řeči v tomto období. (Bednářová a Šmardová, 2021)

V období osvojování si jazyka je důležité, aby rodina nesrovnávala své děti s jinými. Rodiče by neměli v této fázi snažit vývoj řeči zrychlit tím, že budou děti přetěžovat, například nutit je do konverzace. To totiž může vést k úplně opačnému efektu, kdy dítě ztratí o zájem a chuť. Navíc pokud z dítěte chceme dostat více, než je v dané situaci schopné, může to mít mnohem fatálnější důsledky jako například vznik koktavosti.

Vhodné je ale dětem předčítat a komunikovat s nimi, být trpěliví a odpovídat na dětské otázky. Neposmívat se dětem za špatnou výslovnost a neporovnávat je s jazykovou úrovní jiných vrstevníků či sourozenců. (Kutálková, 2005) Naopak je dobré dítěti všechno popisovat. Dítě se totiž nejlépe učí spojením s vizualizací a motorikou. Pokud s dětmi mluvíme, dávejme si pozor i na řeč těla, aby obojí bylo ve vzájemné shodě. Rozporuplné signály dítě matou a hůře se v nich orientuje. (Bednářová a Šmardová, 2021)

Je důležité si uvědomit, že každé dítě je individuální a má svůj vlastní řečový vývoj. Vývoj řeči tedy nemá vždy stejné pokroky u všech dětí. Pro některé děti je komunikace bez problémů, jiné se jí spíše vyhýbají. Dítě se v některých oblastech může vyvíjet jiným tempem, ale to ještě nemusí znamenat, že své vrstevníky postupem času nedožene. (Kutálková, 2005)

2.3.2 Vývoj myšlení

Rozvíjení a růst mnoha různorodých schopností člověka můžeme nazvat kognitivní vývoj. Podle Jeana Piageta probíhá vývoj pomalu i rychlejším tempem a zahrnuje vnímání, pozornost, řeč i uvažování. Podle měnícího se přístupu k poznávání dělí Piaget kognitivní vývoj na několik fází. U dětí ve věku 3 až 7 let, s nimiž se setkáváme v MŠ, probíhá fáze symbolického a předpojmového myšlení (od dvou do čtyř let) a fáze názorného, intuitivního myšlení (od čtyř do sedmi let). (Vágnerová, 2014)

V období fáze symbolického a předpojmového myšlení už dítě nemusí držet v ruce konkrétní předmět, aby si ho představilo, dokonce si umí představit i některé činnosti. Ví už, že pomocí nějakého znaku můžeme rozpoznat určitý objekt. S rozvojem řeči se stále zdokonaluje symbolické myšlení.

Ve fázi názorného, intuitivního myšlení u předškoláků stále přetrvává egocentrické myšlení. Dítě často překvapí, že nějaký člověk má svůj vlastní názor a že se liší od jeho. Nechce slyšet nic, co není stejné s jeho názorem. Vypráví-li vám nějakou událost, často vynechá důležitý údaj, protože předpokládá, že ho už znáte.

V myšlení dítěte přetrvává i určitá magičnost, někdy úplně nedovede oddělit od svého přání skutečnou akci, která nastane. Má pocit, že čin je následek jeho přání. V myšlení se projevuje i antropomorfismus. Dítě často neživým předmětům přidává lidské vlastnosti a činnosti. Svět se mu tak zdá srozumitelnější. (Říčan, 2006)

Dalším rysem dětského myšlení je fenomenismus. O světě si vytvoří určitou představu a ta je pro něj důležitá. Často se představa opírá o nejzřetelnější znaky. S fenomenismem souvisí i prezentismus, protože současnost, momentálně prožívaný okamžik a to, co právě vidí, je pro dítě hmatatelná jistota. Pokud nějaká nová informace naruší dětský pohled na okolní svět, často ji nepřijmou, protože se s takovou komplikací nedovedou vyrovnat. Veškeré proměny okolního světa jsou pro dítě náročné, proto se upíná na současnost a statické znaky.

Myšlení dětí v předškolním věku bývá útržkovité, zaměřují se většinou jen jedním směrem a složitější situace si zjednodušují. (Vágnerová, 2014)

Metodicko-didaktická část

3 Úvod do metodicko-didaktické části

Metodicko-didaktická část bakalářské práce se skládá z popisu oddílů, na které jsou rozdělené jednotlivé lekce. Další je sborník aktivit, který je taktéž rozčleněn na skupiny podle předchozích oddílů. Hry a aktivity byly zvoleny tak, aby byly vhodné pro děti předškolního věku. Skladba každé aktivity je tvořena výpisem pomůcek, organizací a metodickým popisem s poznámkami. U aktivit čerpaných z odborné literatury, či internetu se nachází i uvedený zdroj. Ze sborníku jsme poté sestavili vzorové lekce, které jsme otestovali v praxi.

Hlavním cílem praktické části bylo vytvořit čtyři lekce zaměřené na rozvoj anglické slovní zásoby u dětí předškolního věku uplatnitelné v praxi a zaznamenat, jak budou úspěšné u cílové skupiny dětí, kterým jsou určeny.

3.1 Rozdělení aktivit

1) Úvod do hodiny, přivítání/seznámení, organizace

Již v první části lekce je důležité děti správně motivovat, a to básničkou či písničkou na přivítání. Pokud se děti s angličtinou setkávají poprvé, měla by pro ně počáteční lekce být pouze úvodem do anglického jazyka. Doporučujeme věnovat se zejména základním frázím, jako jsou pozdravy, představení a nakonec rozloučení. Pro první lekci také volíme hry/aktivity na seznámení, které je dobré zařadit právě na začátek. Poté je vhodné naučené fráze každou hodinu opakovat a zařadit alespoň jednu aktivitu na přivítání a rozloučení do každé lekce. Děti si fráze lépe upevní, zautomatizují a zároveň si tak vytvoří určitý rituál, který jim pomůže uvědomit si začátek a konec lekce angličtiny. Doporučujeme na úvod i závěr zvolit jednu stejnou aktivitu (básničku, říkanku, hru) a tou pravidelně začínat i končit lekci.

Úvod nám také může posloužit jako organizace dětí pro nadcházející aktivity. Chceme-li například, aby děti buď seděly v kruhu na zemi, nebo stály, přizpůsobíme tomu aktivitu tak, abychom skončili v této pozici.

2) Seznámení s novou slovní zásobou, zopakování slovní zásoby z minulé lekce

Po společném přivítání přichází na řadu seznámení dětí s novou slovní zásobou, pokud se jedná o první lekci, či zopakování slovíček z hodiny předchozí. Vždy je dobré vybírat témata, která jsou dětem blízká a často využívaná. Ideální témata pro děti předškolního věku a začátečníky jsou například čísla, barvy, zvířata, části lidského těla, jídlo, oblečení atd. Považujeme také za vhodné vybírat oblasti, které se dítěte momentálně týkají či které aktuálně probírají v mateřské škole. Například v prosinci bychom volili téma hračky, neboť kolem Vánoc děti přemýšlejí, co si budou přát k Vánocům. Pro účely bakalářské práce jsme zvolili univerzální téma farmářská zvířata a všechny naše aktivity jsme orientovali k tomuto tématu. Na základě tohoto uvážení jsme poté vybrali příslušnou slovní zásobu na dané téma. Doporučujeme zvolit 10-15 nových slovíček. Této slovní zásobě se pak věnovat několik lekcí a až po osvojení navyšovat počet slovíček ze stejné oblasti (například u námětu zvířata – zvířecí produkty, mláďata atd.) nebo přejít k jinému tématu. Poté už zbývá jen vybrat vhodné aktivity.

V této části využíváme zejména metody názorně demonstrační v kombinaci s metodou slovní. Uplatňujeme zde nejčastěji názorné pomůcky, jako jsou tzv. flashcards – kartičky k učení slovíček, knížky s obrázky či přímo konkrétní věci, hračky, plyšáky atd. V této části lekce chceme, aby děti pochopily význam slova. Aby si spojily to, co vidí, s tím, co slyší, a rozšířily tak svou slovní zásobu. Ideální je spojit vizuální a sluchový vjem dítěte také s pohybem. Čím více smyslů do učení zapojíme, tím větší je předpoklad pro zapamatování si slovíček.

Kontrolujeme také správnou výslovnost dětí. Neopravujeme je, ale neustále slova či fráze opakujeme.

V každé následující lekci pak vždy zopakujeme slovíčka, která jsme probírali, a případně přidáme nová. Jakmile si děti spojí demonstraci s anglickým slovíčkem a tím dětem představíme slovní zásobu, můžeme postoupit do další části.

3) Upevnění a zafixování slovní zásoby

Ve třetí fázi zařazujeme hry pro upevnění slovíček. Snažíme se o to, aby si děti slovní zásobu zafixovaly a reagovaly na ni.

4) Závěr, rozloučení

Na závěr volíme opět hru, píseň s choreografií, básničku, říkanku, anebo tradiční rozloučení v kroužku s maňáskem.

4 Sborník aktivit

4.1 Aktivity 1. část

1) Aktivita – On a Visit (Na návštěvě)

Pomůcky: dveře

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

1. Názorně předvedeme dětem ukázkou.
2. Děláme, že vycházíme ze dveří a loučíme se – *Goodbye!*
3. Zaťukáme na dveře *Knock, knock, knock* a děti řeknou *Come in!*
4. Pozdravíme všechny *Hello everybody* a čekáme na otázku *What is your name?*
Učitelka odpoví *My name is ...* a všichni se rozloučí – *Goodbye!* (Hennová, 2010)

Doporučení:

- Za dveře mohou jít děti i po dvojicích.
- Postupně můžeme přidávat více frází jako například *How are you?* nebo *How old are you?* atd.
- Tuto aktivitu lze využít i ve 4. části.

Zdroj: Angličtina pro předškoláky – Iva Hennová

2) Aktivita – What Is Your Name? (Jak se jmenuješ?)

Pomůcky: - (případně míček)

Organizace: individuální

Metodický popis aktivity:

Děti sedí na zemi v kruhu. Předzpíváme básničku na melodii, kterou si vymyslíme. Nejprve do písničky použijeme své jméno, poté jméno dítěte po své levici atd. dokud nevystřídáme všechny.

Text básničky:

My name is X,

X is my name.

What is your name?

Doporučení:

- Ke zpívání se mohou přidat všechny děti zároveň.

- K volbě dítěte můžeme použít míček nebo plyšáka. Zpívá ten, komu hodíme míček či komu předáme plyšáka.
- Ke zhudebněné básni můžeme přidat i hru na tělo.
- Aktivita může být vedena ve dvojicích jako rozhovor.

3) Aktivita – Make a Circle (Udělejme kruh)

Pomůcky: -

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Stojíme s dětmi v kroužku a společně se držíme za ruce. Zpíváme a tančíme jako paní učitelka.

Text písničky s choreografií:

Make a circle big, big, big – Uděláme větší kroužek.

small, small, small – Kruh zmenšíme.

big, big, big – Kruh zvětšíme.

Make a circle small, small, small – Naposledy kruh zmenšíme, zastavíme se a pustíme ruce.

Hello, hello, hello. – Zamáváme na kamaráda zprava, zleva a poté na toho, kdo stojí naproti nám.

Make a circle round and round, round and round, round and round, – Chytíme se znovu za ruce, otočíme se a pochodujeme po směru hodinových ručiček.

Make a circle round and round, – Otočíme se na druhou stranu a pochodujeme, zastavíme se a pustíme ruce.

Hello, hello, hello – Zamáváme na kamaráda zprava, zleva a poté na toho, kdo stojí naproti nám.

Make a circle up, up, up – Chytíme se znovu za ruce a přehupujeme ze špičky na špičku s rukama nahoře.

down, down, down – Dřepneme si a ruce dáme dolů.

Up, up up – Znovu přehupujeme ze špičky na špičku s rukama nahoře.

Make a circle down, down, down – Dřepneme si a ruce dáme dolů.

Now sit down! – Sedneme si na koberec a pustíme ruce. (Super Simple Songs – Kids Songs, 2015)

Poznámky:

- Písničku můžeme rozdělit na tři části a každou lekci děti naučíme pouze jednu část.
- Jakmile se děti písničku naučí, můžeme ji zrychlovat.

Zdroj: Make A Circle | Preschool Song | Super Simple Songs – Super Simple Songs – Kids Songs

Odkaz na video: <https://www.youtube.com/watch?v=ALcL3MuU4xQ>

4) Aktivita – Hello, Hello, How are you? (Ahoj, ahoj, jak se máš?)

Pomůcky: -

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Děti jsou rozmístěné po třídě a stojí čelem k nám tak, aby na nás viděly. Nejprve pomalu zazpíváme a zatančíme první sloku. Poté ji znovu zopakujeme a vyzveme děti, aby se k nám přidaly.

Text písničky s choreografií:

Hello, hello – Pravou ruku dáme v bok a pravou nohu mírně pokrčíme. Levou nohou dopředu nakročíme na patu a pokrčenou levou rukou máváme do strany. Zopakujeme i na druhou stranu.

How are you? – Stojíme rovně, ruce zkřížíme ruce na prsa, poté lokty necháme u těla a dotkneme se ramen. Nakonec upažíme s mírně pokrčenými lokty.

Fine, fine, fine thank you. – Postupně zkřížíme ruce na prsou. Nejprve pravou, pak levou ruku. Jednou se chytíme s překříženými rukama za ramena. Dotkneme se prsty ramen s lokty u těla. Lokty necháme u těla a dlaně vystrčíme dopředu.

Hello, hello,

how are you? – Stejně jako v první části.

Oh, oh, just so-so – Dvakrát pokrčíme ramena a dáme ruce do pasu a pokrčíme postupně obě nohy a boky vytáčíme do stran.

Hello, hello,

how are you? – Stejně jako v první části.

No, No I'am terrible! – Pravou nohu mírně pokrčíme, levou dáme dopředu a nakročíme na patu. Rukama dvakrát frustrovaně rozhodíme a současně levou nohou dupeme. Při třetím dupnutí se chytíme za čelo a zavrtíme hlavou. (Mike's Home ESL, 2017)

Poznámky:

- Písničku můžeme rozdělit na tři části a každou lekci děti naučíme pouze jednu část.
- Jakmile se děti písničku naučí, můžeme ji zrychlovat.

Zdroj: Hello Hello How are you ? –WARM UP TIPS for your class – Mike's Home ESL – Mike's Home ESL

Odkaz na video: <https://www.youtube.com/watch?v=p2tKsuEA4RI>

4.2 Aktivity 2. část

Základní slovní zásoba, kterou chceme děti naučit:

Anglicky: farm, farmer, barn, pig (oink), duck (quack), horse (neigh), sheep (baa), cow (moo)

Česky: farma, farmář, stodola, prase (chro), kachna (kač), kůň (ihá), ovce (béé), kráva (bůů)

Poznámka: Děti se v průběhu lekcí budou učit i jiné fráze a slovíčka, ale naším cílem je naučit je zejména tuto slovní zásobu. Proto do všech následujících aktivit ve 2. a 3. části zařazujeme právě vybraná slovíčka.

1) Aktivita – Farm Animals Introduction (Představení farmářských zvířátek)

Pomůcky: kartičky se zvířaty

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Děti sedí v kroužku. Vytáhneme kartičky zvířátek a držíme je tak, aby bylo vidět vždy pouze jedno zvíře.

Look what I have children. Ukážeme první obrázek. *What is it?* Zeptáme se. – *It's a pig.* (naznačíme prasečí rypák). *Repeat after me – It's a pig.* Děti opakují s námi. Poté se zeptáme. *What does a pig say?* – *Oink, oink, oink.* Děti opět zopakují. Obrázek pak položíme před sebe tak, aby na něj děti dobře viděly.

Takto opakujeme se všemi zvířátky a kartičky skládáme vedle sebe.

Poznámky:

Při představování zvířat je dobré, pokud zařadíme k představení zvířete i zvuk, který vydává, případně i pohyb, který dělá. U pantomimy kachny naznačujeme křídla, u koně zvedáme ruce do vzduchu jako vzpínající se kůň, u ovce se objímáme jako teplou vlnou, a u krávy rukama předstíráme dojení.

- Na závěr aktivity se můžeme dětí zeptat – *What is your favourite farm animal? Which animal says oink, oink, oink? What color is a pig?*
- Další lekci můžeme s dětmi tuto aktivitu obměnit tak, že se budeme ptát – *Is it a pig? No! It's a duck. Is this a pig? Yes, it is.* atd.
- Na závěr můžeme přidat i Kimovu hru. Příkáže dětem, aby zavřely oči a schováme některé zvířátko. Děti mají za úkol hádat, které zvířátko chybí.
- Kartičky se zvířátky můžeme vytisknout dvakrát a zahrát si s nimi pexeso.

2) Aktivita – Farmer Story (Příběh farmáře)

Pomůcky: kartičky se zvířaty, kniha, obrázky slunce a měsíce

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Děti sedí v kroužku tak, aby všechny dobře viděly na učitelku.

Nejprve uvedeme děti do tématu.

Let's hear a story about an old farmer.

This is a farmer. (ukážeme obrázek farmáře) His name is MacDonald.

He lives on a farm. (ukážeme fotku farmy). The farm has a barn. (ukážeme na stodolu)

The farmer has many animals. (ukážeme rychle kartičky se zvířátky)

He has a pig, a duck, a horse, a sheep and a cow. Při vyjmenování každého zvířete ukážeme obrázek daného zvířátka. He has five animals. Ukážeme na prstech a pak počítáme spolu. One, two, three, four, five. (u toho ukazujeme na obrázky zvířat)

Animals are outside during the day. Rozmístíme zvířata na koberec a na obrázek farmy dáme sluníčko. – but at night, all the animals go to sleep in the barn. (na obrázek farmy přilepíme měsíc).

Zzzz. Sleep (všechny děti si lehnou a spí). Vyměníme měsíc za slunce.

Next morning, only 4 animals showed up. Count with me – one, two, three, four. Počítáme a ukazujeme na obrázky. One animal is missing. Which animal is missing? It's a pig!

Takhle pokračujeme a každou noc schováme o jedno zvíře navíc, až nakonec nevyjde ven žádné.

Poznámky:

- Při představování zvířat je dobré, pokud učitelka zařadí k představení zvířete i zvuk, který vydává, případně i pohyb, který dělá.
- Pokud máme v hodině angličtiny asistenci, můžeme na „noc“ i zhasnout světla a na „den“ rozsvítit.
- Farmer story je dobré spárovat s aktivitou Lost animals – Ztracená zvířata (3. část), kdy farmář nakonec poztrácí všechna zvířátka a děti mají za úkol je najít.

3) Aktivita – Magical Box (Magický box)

Pomůcky: uzavřená krabice (popřípadě pytel), plyšová zvířátka (popřípadě kartičky se zvířaty)

Organizace: individuální

Metodický popis aktivity:

Aktivitu nejprve uvedeme.

Children look what I've got. (ukážeme na krabici.) It's a box... a magical box. What is inside of the box? Překvapeně pokrčí rameny a ukáže dovnitř krabice.

Vybere jedno dítě, které vytáhne z krabice jednoho plyšáka. *What is it? Ptáme. Oh, look everybody! It's a pig.* Plyšáka položíme na zem před děti a vyvoláme dalšího. Tak pokračujeme, dokud z krabice nevytáhneme všechna zvířátka.

Na závěr znovu vyjmenujeme všechna zvířata.

Poznámky:

- Pokud nemáme k dispozici plyšáky, můžeme využít kartičky zvířátek. Místo krabice můžeme použít pytel, kterému pak ale budeme říkat *magical bag*.
- Na závěr můžeme přidat i Kimovu hru. Prikážeme dětem, aby zavřely oči a schováme některé zvířátko. Děti mají za úkol hádat, které zvířátko chybí.

4) Aktivita – Puzzle

Pomůcky: rozstříhané kartičky se zvířaty

Organizace: skupinová

Metodický popis aktivity:

Rozdělíme děti do pěti skupinek. Každé skupině dáme balíček s rozstříhanými kousky obrázku zvířete. Děti mají za úkol složit obrázek dohromady. Jakmile každá skupinka dokončí skládání, přizveme všechny děti k sobě. Poté postupně chodíme k poskládaným obrázkům a říkáme *this is a...*, podle toho, které zvířátko je na obrázku.

Poznámky:

- K zapojení více smyslů můžeme při představení daného zvířete přidat i zvuk, který vydává, a pantomimu.

5) Aktivita – What Animals Gives Us (Co nám dávají zvířata)

Pomůcky: kartičky se zvířaty, kartičky s tím, co nám zvíře dává

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Nejdříve dětem opět představíme slovní zásobu jako u aktivity č. 1. Tentokrát ale ke každému obrázku přidáváme i otázku. *What does this animal gives us? Pig – meat, duck – eggs, horse – we use them for horse riding, sheep – wool, cow – milk.*

Poznámky:

- Pokud chceme, aby děti při učení zapojily více smyslů, je dobré připravit tyto produkty v reálné podobě (například ukázat dětem krabici od mléka, vajíčko, vlnu atd.).
- Na závěr aktivity si s dětmi můžeme zahrát s kartičkami pexeso.

4.3 Aktivity 3. část

1) Aktivita – Song Old MacDonald Had a Farm (Písnička Strýček Donald farmu měl)

Pomůcky: kartičky se zvířaty, interaktivní tabule/reproduktor

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Než pustíme písničku, představíme dětem farmu, farmáře a zvířátka, která žijí na farmě a o kterých budeme zpívat.

Stojíme čelem k dětem. Děti opakují po nás.

Na předehru písničky pochodujeme na místě s pohybem paží.

Old MacDonald had a farm. E-I-E-I-O. – Stále pochodujeme na místě, pažemi naznačíme oblouk.

And on that farm he had a pig. E-I-E-I-O. – Naznačíme prasečí rypák a přestaneme pochodovat.

With an oink oink here. – Rozevřené dlaně přiložíme k ústům, čímž naznačíme volání. Přitom se nakláníme na pravou stranu.

And an oink oink there. – Změníme směr a voláme na levou stranu.

Here an oink. – Opět měníme směr na pravou stranu.

There an oink. – Zopakujeme na levou stranu.

Everywhere an oink oink. – Nyní naznačujeme volání směrem dopředu.

Old MacDonald had a farm. E-I-E-I-O. – Stále pochodujeme na místě, pažemi naznačíme oblouk.

Old MacDonald had a farm. E-I-E-I-O. – Stále pochodujeme na místě, pažemi naznačíme oblouk.

And on that farm he had a duck. E-I-E-I-O. – Rukama naznačíme křídla tak, že ruce dáme na ramena.

With a quack quack here. – Změníme směr a voláme na levou stranu.

And a quack quack there. – Opět měníme směr na pravou stranu.

And an oink oink here. – Zopakujeme na levou stranu.

And an oink oink there. – Naposledy změním směr na pravou stranu

Old MacDonald had a farm. E-I-E-I-O. – Stále pochodujeme na místě, pažemi naznačíme oblouk. (Super Simple Songs – Kids Songs, 2018)

Do textu takto doplňujeme další zvířata z farmy v následujícím pořadí – prase, kachna, kuň, ovce, kráva. Poslední je ve videu krůta, kterou již ve slovní zásobě nemáme, proto ji nezařazujeme. Pantomimu zvířat využíváme stejnou jako u 1. aktivity v 2. části Farm animals introduction – Představení farmářských zvířátek.

Poznámky:

- K představení písničky nám ideálně poslouží 2. aktivita ve 2. části Farmer story – Farmářský příběh.
- Děti mohou zpočátku, když písničku ještě neznají, napodobovat pouze zvuky zvířat. Tuto variantu můžeme vyzkoušet i hrou, kdy každému dítěti rozdáme kartičku zvířete, jehož zvuky budou vydávat, aby si lépe zapamatovaly, které zvíře jim bylo přiřazeno. Děti pak mohou zvíře znázorňovat i pantomimou. Děti vydávají pouze zvuk zvířátka, který mají na kartičce.
- Po skončení písničky se děti mohou pokusit seřadit kartičky zvířat tak, jak šla v písničce po sobě. (prase, kachna, kuň, ovce, kráva).

Zdroj: Old MacDonald Had A Farm | Nursery Rhymes | Super Simple Songs – Super Simple Songs – Kids Songs

Odkaz na video: https://www.youtube.com/watch?v=_6HzoUcx3eo

2) Aktivita – Lost Animals (Ztracená zvířata)

Pomůcky: kartičky se zvířaty (případně knihu a obrázky farmy a farmáře)

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Svoláme si děti k sobě a řekne jim, že farmář MacDonald ztratil všechna svá zvířátka. Pomůžete mu je najít? One day farmer lost all his animals. Can you find them? (Ukážeme dětem fotku farmáře a jeho farmy.)

Poznámky:

- Kartičky zvířátek mohou děti umístit přímo do stodoly, kterou vyrobíme tak, že otevřenou knihu postavíme hřbetem nahoru a mírně ji rozevřeme. Tak vytvoří stříšku, do které mohou děti ze strany dávat zvířátka. Na přední stranu přiložíme kartičku farmy.

- Pokud děti nemohou kartičky najít, k jejich navedení blíže ke kartičkám můžeme použít hru *Přihořívá, hoří* v anglické verzi. U předškolních dětí zařazujeme nejprve pouze slovíčka *hot* – je-li dítě blízko daného předmětu, v našem případě kartičky, nebo *cold* – je-li hledající daleko.

3) Aktivita – Who Will Say It First? (Kdo to řekne rychleji?)

Pomůcky: kartičky se zvířaty

Organizace: skupinová

Metodický popis aktivity:

Vybereme dvě děti, které se postaví zády k sobě. Oběma dáme jednu kartičku se zvířátkem, kterou si budou držet před sebou tak, aby byla vidět. Poté společně s ostatními dětmi počítáme do tří. *One, two, three*. Ti, co drží kartičky, udělají krok v před na každé odpočítání. Po *three* řekneme *turn back* a obě děti se zároveň otočí čelem k sobě a snaží se říct název zvířátka, které je na kartičce toho druhého. Ten, kdo řekne slovo jako první, vyhrává.

Poznámky:

- Tuto hru lze využít na procvičování téměř jakékoliv slovní zásoby.
- Hru můžeme hrát i na týmy, kdy děti můžeme rozdělit do dvou skupinek, ze kterých vždy vybereme dva zástupce, kteří hrají proti sobě. Vítězný zástupce pak týmu připočítá jeden bod.

4) Aktivita – Pantomime (Pantomima)

Pomůcky: kartičky se zvířaty

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Sedíme s dětmi v kruhu. Nejprve jim představíme pantomimu všech zvířátek. Viz 1. aktivita v 2. části *Farm animals introduction* – Představení farmářských zvířátek. Poté vybereme jedno dítě, které půjde doprostřed kruhu a předáme mu kartičku. Dítě předvede pantomimu daného zvířátka a ostatní hádají.

Poznámky:

- Pokud je pro děti aktivita příliš těžká, můžeme snížit náročnost tím, že budou děti u pantomimy předvádět i zvuky zvířete.

5) Aktivita Název: Guess the Animal (Uhádni zvíře)

Pomůcky: školní tabule, fixy na tabuli, případně kartičky zvířátek

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Nejprve dětem vysvětlíme pravidla hry. Nakreslíme na tabuli zvíře a děti hádají, co je to za zvířátko.

Dítě, které uhodne správně, nás pak vystřídá. Ukážeme mu kartičku se zvířetem, které bude kreslit a vyhraníme časový limit dle vlastního uvážení (Doporučujeme vyzkoušet 30 sekund a poté přizpůsobovat.)

Poznámky:

- Pokud je kreslení z hlavy pro děti náročné, můžeme nechat kartičky zvířat pro děti připevněné na tabuli jako předlohu.
- Pokročilejší děti můžeme naučit odpovídat celou větou např.: *That's a pig.*

6) Aktivita – Animals (Zvířata)

Pomůcky: kartičky se zvířaty

Organizace: hromadná

Popis aktivity:

Před začátkem hry s dětmi zopakujeme pantomimu zvířátek z 1. aktivity Farm animals introduction – Představení farmářských zvířátek v 2. části. Děti se pohybují po prostoru. Po vyslovení vybraného zvířete a příkazu provedou daný příkaz a znázorní pantomimu určitého zvířátka, které je spojeno s příkazem. Říkáme například: *pigs jump, cows run, ducks spin, horses stamp your feet* atd. Příkazy můžeme využít z hry Farmer says – Farmář říká aktivity, 3. část.

Poznámky:

- Pozor si dáváme na slovíčko ovce – *sheep*, které zní stejně v jednotném i v množném čísle. Ovce je totiž nepravidelné podstatné jméno, tudíž se neřídí běžnými pravidly pro množné číslo.
- Děti mohou u pantomimy vydávat i zvuky, které dané zvířátko dělá.

7) Aktivita – Farmer says (Farmář říká)

Pomůcky: -

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Hra funguje na principu hry Simon says – Simon říká. Nejprve dětem hru představíme.

Demonstrujeme dětem hru na několika příkazech. Řekneme například *Farmer says clap your hands* – zatleskáme. Poté řekneme pouze *Clap your hands* – a nezatleskáme.

Slovníček příkazů, které můžeme využít: *raise your hands, raise your left /right hand, stand up/ sit down, spin around, jump, jump on one leg, stamp your feet, run* atd.

Příkazy můžeme obměňovat a přidávat další. Vždy je ale nutné nejprve příkaz demonstrovat dětem.

Poznámky:

- Hra je vhodná na upoutání pozornosti dětí po náročnější aktivitě.
- Pokud hrajeme s dětmi aktivitu poprvé, je žádoucí, abychom se při prvním kole k dětem přidali a příkazy napodobovali s nimi.

8) Aktivita – Animal Sounds (Zvířecí zvuky)

Pomůcky: kartičky se zvířaty

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Každému dítěti rozdáme kartičku se zvířetem. Podle toho, které zvíře dostanou, napodobují jeho zvuk. Děti chodí po třídě a mají za úkol se podle zvuku, které vydává jejich zvířátko, najít a seřadit do skupinek podle společného zvířete. (Hanšprachová, 2005)

Poznámky:

- Hráčům můžeme dávat kartičky postupně. Tzn. první dítě si přijde pro kartičku (může si vylosovat) a my mu řekneme, jaký zvuk má vydávat atd. Postupně si přijdou pro kartičky všechny děti.
- Podle náročnosti můžeme dětem nechat kartičky v ruce před sebou, aby se našly i podle obrázku.
- Po skončení hledání mohou skupinky jednotlivě předvést pantomimou a zvukem své zvířátko. Ostatní hádají.
- Nakonec můžeme nechat děti spočítat, kolik je v každé skupince zvířat.

Zdroj: Angličtina plná her – Jana Hanšprachová

9) Aktivita – Pass the Secret (Tichá pošta)

Pomůcky: -

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Sedíme s dětmi v řadě za sebou. Vybereme jedno zvířátko ze slovní zásoby, které pošeptáme dítěti do ucha. Dítě předá vzkaz dalšímu dítěti a to dalšímu, až vzkaz dojde na konec řady. Poslední dítě řekne, jaké slovo mu bylo předáno.

Poznámky:

- Tato hru lze využít na procvičování téměř jakékoliv slovní zásoby.

10) Aktivita – The Animals On a Visit (Zvířata na návštěvě)

Pomůcky: kartičky se zvířaty

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Dětem rozdáme kartičky a zopakujeme si s nimi, která zvířata budou představovat. Děti chodí po prostoru ve skupinkách a vzájemně se navštěvují. U toho říkají např.: *Hello I'm a pig! I'm a duck!*, podle zvířete, jehož kartičku mají. (Hennová, 2010)

Poznámky:

- V pokročilejší verzi mohou mluvit v množném čísle. *Hello! We are pigs. Who are you?*

Zdroj: Angličtina pro předškoláky – Iva Hennová

11) Aktivita – Find Animal That Says... (Najdi zvíře které dělá...)

Pomůcky: kartičky se zvířaty

Organizace: hromadná

Popis aktivity:

Po třídě rozmístíme kartičky zvířátek a dětem řekneme, ať jdou ke kartičce zvířátka podle toho, jaký zvuku uděláme.

Walk around the class. When I say moo – stand on a cow, when I say oink, stand on a pig.

Poznámky:

- Tuto hru můžeme využít na procvičování téměř jakékoliv slovní zásoby.
- Pro obměnu můžeme vybrat dítě, které převezme naši roli a bude vydávat zvuky zvířete.

4.4 Aktivity 4. část

1) Aktivita – Goodbye To YOU! (Sbohem TOBĚ!)

Pomůcky: -

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Stojíme s dětmi v kruhu a držíme se za ruce. Vyzveme děti, aby s námi zpívaly a opakovaly po nás.

Goodbye, see you next time everyone – Zamáváme, ukazováčky ukážeme nahoru a pak ukazováčky snížíme do úrovně očí a opíšeme jimi kroužek.

Goodbye, see you next time everyone – Zamáváme, ukazováčky ukážeme nahoru a pak ukazováčky snížíme do úrovně očí a opíšeme jimi kroužek.

Goodbye to you, goodbye to you, goodbye to you – Zamáváme na kamaráda po pravici, po levici a naproti nám.

Goodbye to me – Ukážeme na sebe.

Goodbye, see you next time everyone! – Zamáváme, ukazováčky ukážeme nahoru a pak ukazováčky snížíme do úrovně očí a opíšeme jimi kroužek.

Goodbye to you, goodbye to you, goodbye to you – Zamáváme na kamaráda po pravici, po levici a naproti nám.

Goodbye to me – Ukážeme na sebe.

Goodbye, see you next time everyone! – Zamáváme, ukazováčky ukážeme nahoru a pak ukazováčky snížíme do úrovně očí a opíšeme jimi kroužek.

Goodbye! – Zamáváme oběma rukama. (ELF Kids Videos, 2019)

Poznámky:

- Jakmile se děti písničku naučí, můžeme ji zrychlovat.
- První sloku mohou děti zpívat tak, že ji zazpívají normálním hlasem, druhou šeptají a třetí zpívají co nejhlasitěji.
- Na písničku si děti mohou zahrát i tzv. Židličkovanou. Ze židlí vytvoříme kruh, v němž budeme mít o jednu židli méně než dětí. Pouštíme hudbu. Po chvíli ji vypneme a děti si musí najít volné místo na sezení. Na koho židle nevyjde, vypadne. V dalším kole se odebere další židle atd. Vyhrává ten, kdo si sedne v posledním kole, kdy je jen jedna židle.

Zdroj: Goodbye To YOU! - Super FUN and FAST Goodbye Song by ELF Learning – ELF Kids Videos

Odkaz na video: <https://www.youtube.com/watch?v=STMl4yjPpoM>

2) Název: Phone Call (Telefonní hovor)

Pomůcky: starý telefon

Organizace: skupinová

Metodický popis aktivity:

Nejprve dětem sami předvedeme ukázkou aktivity. Poté vybereme dvojici dětí, která představení/telefonát zopakuje. (D1 = 1. dítě, D2 = 2. dítě)

D1: *Hello, this is X*

D2: *Hello, X. How are you?*

D1: *Fine. How are you?*

D2: *Great.*

D1: *Good. See you later.*

D2: *Bye.*

Poznámky:

- Pokud by pro děti byla tato hra náročná, můžeme zůstat v roli jednoho z volajících a vždy k sobě vybírat jedno dítě, se kterým hovor zinscenujeme.
- Postupně můžeme přidávat více frází jako například: *How old are you?* atd.
- Děti mohou podle své slovní zásoby obměňovat pozdravy a odpovědi.
- Tuto aktivitu lze využít i v 1. části při osvojování si vítacích pozdravů a základních frází.

3) Aktivita – Other Ways To Say Goodbye (Jiné způsoby, jak se rozloučit)

Pomůcky: - (případně míček)

Organizace: hromadná

Metodický popis aktivity:

Nejprve dětem představíme několik základních frází, jak se rozloučit v angličtině. Ke každé frázi přidáme i originální pantomimu.

Příklad:

- *Goodbye* – Zvedneme pravou ruku na pozdrav.
- *Bye-bye* – Zamáváme oběma rukama.
- *See you* – Zasalutujeme.
- *Take care!* – Obejmeme se.
- *Have a good day!* – Ukážeme palec nahoru.

Poté si s dětmi sedneme do kroužku. Vybereme náhodnou frázi a předvedeme ji i s pantomimou. Dítě po naší levici musí frázi zopakovat i s pantomimou a k ní přidá novou. Další dítě zopakuje dvě předchozí a opět přidá novou. Takto pokračujeme, dokud to někdo nepoplete.

Poznámky:

- Další variantou je, že děti si hází míček mezi sebou a přidávají fráze.
- Další obměnou na zjednodušení hry je pouze říct svůj pozdrav a předchozí neopakovat.

Empirická část

5 Úvod do empirické části

V této části bakalářské práce nejprve charakterizujeme výzkum, stanovíme si hlavní a dílčí cíle, provedeme charakteristiku zvolené výzkumné metody a výzkumného souboru. Dále se v empirické části nachází informace k lekcím, sestavené přípravy a poznámky, hodnocení z každé hodiny a na závěr shrnutí celého pozorování s doporučením. Hlavním cílem v této části je z vybraných aktivit v metodicko-didaktické části sestavit čtyři zkušební. Dílčí cíl je zvolené aktivity na základě ověření v praxi zhodnotit a následně shrnout poznámky, postřehy a metodická doporučení.

5.1 Charakteristika výzkumu

Pro bakalářskou práci jsme zvolili kvantitativní výzkum. Chráska (2016, s. 11) vymezuje kvantitativně orientovaný výzkum v pedagogice jako „*záměrnou a systematickou činnost, při které se empirickými metodami zkoumají (ověřují, verifikují, testují) hypotézy o vztazích mezi pedagogickými jevy.*“

5.2 Cíle výzkumu

5.2.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem empirické části je na základě poznatků zjištěných v teoretické části vytvořit z aktivit v metodicko-didaktické části lekce pro seznamování dětí předškolního věku s anglickým jazykem.

5.2.2 Dílčí cíl

Dílčím cílem je vyzkoušet a ověřit lekce v praxi a následně analyzovat zjištěné poznatky. Vyhodnotit, zda byly aktivity pro děti vhodné a přínosné z hlediska jejich osvojení anglického jazyka. Zjištění tohoto cíle bylo provedeno na základě kvantitativního výzkumného šetření metodou pozorování.

5.3 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor tvořily děti docházející do mateřských škol. Takto sestavené lekce jsme poté praktikovali ve třídě při Fakultní Základní škole Komenium a Mateřské školy Olomouc. Vybrali jsem mateřskou školu, kam jsme docházeli na praxi, takže s dětmi jsme již byli seznámeni. Tato heterogenní třída se skládá z 23 dětí ve věku 3-6 let. Předmětem pozorování byla vždy náhodná skupina dětí. Navázali jsem na jejich dosavadní znalosti získané v kroužku anglického jazyka, který se koná v jejich mateřské škole ve středu od 9:00 do 9:30 každý týden a účastní se ho všechny děti navštěvující tuto třídu. Den i časový rozpis lekcí zůstal zachován.

5.4 Charakteristika metody

Výzkumným nástrojem byla zvolena metoda pozorování. Tato metoda patří k nejčastěji využívaným metodám pedagogické diagnostiky v mateřské škole.

Pedagogické pozorování definuje Průcha, Walterová a Mareš (2009, s. 213) jako *„sledování smyslově vnímatelných jevů, zejména chování osob, interakce učitel-žáci, průběhu skupinové práce, průběhu konfliktu aj.“*

Pozorování třídíme z hlediska několika aspektů. Například podle použití technických prostředků, způsobu, délky trvání či podmínek činnosti. Pro naše výzkumné šetření bude platit, že půjde o pozorování krátkodobé, přímé a bude probíhat v přirozených podmínkách. Předmětem pozorování bude vždy skupina dětí, které jsou v daný den ověřování přítomny v MŠ. Při ověřování jednotlivých lekcí jsme pozorovali zájem dětí, soustředěnost na aktivitu, účinnost aktivity, propojenost a návaznost aktivit v rámci lekce v praxi. (Chráska, 2016)

6 Lekce

Pro sestavování lekcí jsme si ze souboru aktivit v metodicko-didaktické části zvolili celkem čtrnáct aktivit. Z každé části jsme vybírali činnosti tak, abychom se časově vešli do 30-40 minut. Jednotlivé aktivity jsme pak seskládali tak, aby na sebe vhodně navazovaly a byly adekvátní aktuálním znalostem vybrané slovní zásoby dětí. Cílem sestavených lekcí bylo seznámit děti s anglickým jazykem na audio-orální úrovni a podporovat v nich radost z poznávání cizího jazyka. Prostřednictvím zábavných her a aktivit tak děti obeznámit s vybranou slovní zásobou a frázemi anglického jazyka.

6.1 První lekce

1) Část

- a) Make a Circle (Udělejme kruh)
- b) What Is Your Name? (Jak se jmenuješ?)

2) Část

- a) Farm Animals Introduction (Představení farmářských zvířátek)

3) Část

- a) Song Old MacDonald Had a Farm (Písnička Strýček Donald farmu měl)

4) Část

- a) Goodbye To YOU! (Sbohem TOBĚ!)

6.1.1 Poznámky k první lekci

Jako písničku na úvod jsme zvolili Make a Circle (Udělejme kruh), kterou s dětmi budeme opakovat každou lekci. U první lekce je vhodné zopakovat aktivitu Farm Animals Introduction (Představení farmářských zvířátek) dvakrát. Poté se ptáme na otázky: „*Which animal says...?*“ A necháme děti hádat zvíře podle zvuku, který děláme. Nakonec se všech dětí zeptáme *What is your favourite farm animal?*

Song Old MacDonald Had a Farm (Písnička Strýček Donald farmu měl) začneme stručným představením farmáře MacDonalda a jeho farmy. Poté ji dětem pustíme na interaktivní tabuli. Poprvé necháme děti pouze poslouchat a sledovat video. Podruhé řekneme dětem, aby převáděly zvuky zvířat v písničce. Po druhém poslechu si sedneme s dětmi opět do kroužku a ony se pokusí seřadit kartičky zvířat tak, jak šly v písni po sobě.

Vybranou závěrečnou píseň Goodbye To YOU! (Sbohem TOBĚ!) opakujeme s dětmi každou lekci.

6.1.2 Hodnocení první lekce

První lekce s dětmi proběhla výborně. Děti se dychtivě zapojovaly a bylo vidět, že už mají nějaké základy anglického jazyka za sebou.

Písnička *Make a Circle* (Udělejme kruh) se dětem velmi líbila a poměrně rychle si zapamatovaly i jednoduchou choreografii. Výhodou písně je, že všichni tančíme spolu v kruhu za ruce, tudíž se děti méně ostýchají se zapojit. Jako další aktivitu k první části jsme vybrali *What Is Your Name?* (Jak se jmenuješ?), abychom se s dětmi navzájem představili. Bylo vidět, že otázku *What is your name?* neslyšely poprvé a reagovaly velmi rychle.

Na představení nové slovní zásoby jsme vybrali aktivitu *Farm Animals Introduction* (Představení farmářských zvířátek), která se nám zdála pro tyto účely nejvhodnější. Slovní zásoba, kterou jsme vybrali, sklídila velký úspěch. Dětem se téma farmářských zvířat opravdu zamlouvalo a velmi je zaujaly také kartičky s obrázky zvířat, které si chtěly neustále prohlížet zblízka. Ihned se zapojovaly do vydávání zvuků, které jednotlivá zvířata vydávají. Při otázce *Which animal says...?* ještě neměly slovní zásobu natolik upevněnou, proto odpovídaly česky nebo ukazovaly na obrázky. Vždy jsme jim tedy správnou odpověď zopakovali anglicky a nechali je znovu vyslovit po nás.

Při otázce *What is your favourite farm animal?* nám většina začala odpovídat, že jejich oblíbené zvířátko není na obrázcích. Některé děti začaly opět ukazovat na obrázky, místo aby zvířátko pojmenovaly. V takovém případě jsme dělali to, co u předchozí otázky. Název vybraného zvířete jsme zopakovali a děti po nás.

Ve třetí části lekce jsme zpívali *Song Old MacDonald Had a Farm* (Písnička Strýček Donald farmu měl). Píseň se dětem moc líbila a chtěly si ji pustit opakovaně. V návaznosti na tuto činnost jsme nechali děti seřadit kartičky zvířat tak, jak šly po sobě v písni. Potěšilo nás, že jim řazení nedělalo nejmenší problém a všechny poskládaly již napoprvé správně.

Na závěr lekce jsme zvolili píseň s choreografií *Goodbye To YOU!* (Sbohem TOBĚ!), kterou děti braly jako zábavné ukončení hodiny.

6.2 Druhá lekce

1) Část

- a) *Make a Circle* (Udělejme kruh)
- b) *Hello, Hello, How are you?* (Ahoj, ahoj, jak se máš?)

2) Část

- a) *Farm Animals Introduction* (Představení farmářských zvířátek)

3) Část

- a) Animals (Zvířata)
- b) Song Old MacDonald Had a Farm (Písnička Strýček Donald farmu měl)
- c) Animal Sounds (Zvířecí zvuky)

4) Část

- a) Goodbye To YOU! (Sbohem TOBĚ!)

6.2.1 Poznámky k druhé lekci

U písně Hello, Hello, How are you? (Ahoj, ahoj, jak se máš?) v první části představíme dětem pouze první sloku.

Opět připomeneme dětem slovní zásobu s aktivitou Farm Animals Introduction (Představení farmářských zvířátek). Tentokrát přidáme i pantomimu.

U aktivity Animals (Zvířata) napodobujeme příkazy zároveň s dětmi, aby pochopily, co se po nich chce. K Song Old MacDonald had a farm (Písnička Strýček Donald farmu měl) rozdáme každému dítěti jednu kartičku se zvířetem, které bude napodobovat. Ke konci aktivity Animal Sounds (Zvířecí zvuky) necháme děti, aby se spočítaly v angličtině.

Závěrečnou písničku Goodbye To YOU! (Sbohem TOBĚ!) zazpíváme tak, že na druhou sloku budeme šeptat a na třetí zpívat hodně nahlas.

6.2.2 Hodnocení druhé lekce

V druhé lekci jsme dětem představili písničku Hello, Hello, How are you? (Ahoj, ahoj, jak se máš?) i s choreografií, která děti neskutečně nadchla a ihned se přidávaly k nám.

Ve druhé části jsme znovu zopakovali jednotlivá zvířátka i se zvuky, ale tentokrát jsme přidali i pantomimu. Všechny děti automaticky opakovaly pantomimu s námi a velmi se u toho nasmály.

Ve třetí části jsme si zahráli hru Animals (Zvířata), která děti odreagovala a dopřála jim trochu pohybu, neboť byly z delšího sezení již trochu neklidné. Znovu zopakovaly Song Old MacDonald Had A Farm (Písničku Strýček Donald Farmu měl). Dětem jsme tentokrát rozdali každému jednu kartičku. Tak každé dítě reprezentovalo jedno zvířátko, které bylo na jejich kartě. Děti měly zpívat a přidávat pantomimu kdykoliv se objevilo jejich zvířátko. Děti si samy začaly vstávat na zvuk jejich zvířete. Aktivita nebyla natolik úspěšná jako v předchozí lekci, když všechny děti měly vydávaly zvuky všech zvířat. Hra Animals (Zvířata) byla pro děti náročnější. Některé si totiž ještě pořád nepamatovaly zvuky, které patří jednotlivým zvířátkům a přidávaly se k ostatním kamarádům, kteří měli jinou kartičku.

Mezi dětmi jsme pak museli chodit a připomínat jim jejich zvuky, aby se vůbec našly. Pro příště bychom tedy doporučovali již při rozdávání karet pošeptat dítěti, který zvuk má vydávat. Když se nám podařilo konečně se sestavit do skupinek, všechny děti se navzájem spočítaly, to zvládly bez problémů.

Při závěrečné písničce se dětem nejvíce líbilo, když mohly zpívat třetí sloku nahlas.

6.3 Třetí lekce

1) Část

Make a Circle (Udělejme kruh)

Hello, Hello, How are you? (Ahoj, ahoj, jak se máš?)

2) Část

Farmer Story (Příběh farmáře)

3) Část

Lost Animals (Ztracená zvířata)

Song Old MacDonald Had a Farm (Písnička Strýček Donald farmu měl)

Farmer says (Farmář říká)

4) Část

Goodbye To YOU! (Sbohem TOBĚ!)

6.3.1 Poznámky k třetí lekci

U písni Hello, Hello, How are you? (Ahoj, ahoj, jak se máš?) přidáme druhou sloku. K aktivitě Farmer story (Příběh farmáře) přidáme aktivitu Lost animals (Ztracená zvířata) a k Song Old MacDonald Had a Farm (Písnička Strýček Donald farmu měl) zase taneček pro děti. Při hře Farmer says (Farmář říká) provádíme jednotlivé úkony společně s dětmi.

6.3.2 Hodnocení třetí lekce

Dětem se písnička Hello, Hello, How are you? (Ahoj, ahoj, jak se máš?) zase moc líbila a chtěly si jí opět několikrát zopakovat. Farmer story (Příběh farmáře) děti nadchl a udržel je dlouho zainteresované. Když byla „noc“ a zvířátka šla spát, děti předstíraly, že jdou také spát a začaly si lehat na zem a pochrupovat.

Na předchozí příběh jsme navázali hrou Lost animals (Ztracená zvířata). Tahle kombinace se osvědčila a děti samy začaly strkat zvířata do stodoly vyrobené z knížky. Nově jsme k Song Old MacDonald Had a Farm (Písnička Strýček Donald farmu měl) přidali taneční choreografii. To posunulo jejich zájem o písničku na jinou úroveň. Nakonec, ještě

před závěrečnou písni, jsme si zahráli hru Farmer says (Farmář říká), která bohužel neměla takový úspěch, v jaký jsme doufali. Děti nechápaly, že mají pokyn dělat, pouze pokud řekneme slovo Farmer a když ho neřekneme, dělat ho nemají. Příště bychom hru zařadila mezi uvítací písničku a Hello, Hello, How are you? (Ahoj, ahoj, jak se máš?), kdy děti skončí na zemi, ale my je potřebujeme ve stoje. Mohly bychom tedy použít jako poslední pokyn farmář říká postavte se, abychom je dostala do požadované pozice.

6.4 Čtvrtá lekce

1) Část

- a) Make a Circle (Udělejme kruh)
- b) Hello, Hello, How are you? (Ahoj, ahoj, jak se máš?)

2) Část

- a) What Animals Gives Us (Co nám dávají zvířata)

3) Část

- a) Pantomime (Pantomima)
- b) Find animal that says... (Najdi zvíře které dělá...)
- c) Song Old MacDonald had a farm (Písnička Strýček Donald farmu měl)

4) Část

- a) Goodbye To YOU! (Sbohem TOBĚ!)

6.4.1 Poznámky k čtvrté lekci

V závěrečné lekci u písni Hello, Hello, How are you? (Ahoj, ahoj, jak se máš?) přidáme poslední sloku a pak postupně zrychlujeme celou písničku. Poté se zeptáme jednotlivých dětí na otázku „*How are you? Fine, terrible or just so so?*“ a předvedeme u toho pantomimu z písničky.

Při aktivitě What Animals Gives Us (Co nám dávají zvířata), vykládáme obrázky před sebe. Poté karty zamícháme a necháme děti spojit obrázky s kartičky zvířat. U Pantomime (Pantomimy) nejprve předvedeme dětem, jak má pantomima vypadat a poté vybereme dítě, které půjde místo nás. U hry Find animal that says... (Najdi zvíře, které dělá...) nejprve aktivitu demonstrujeme dětem a pak vybereme jedno, které převezme roli.

Opět zopakujeme Song Old MacDonald had a farm (Písnička Strýček Donald farmu měl) s choreografií. Zrychlujeme a necháme děti určovat správné pořadí zvířat.

6.4.2 Hodnocení čtvrté lekce

Píseň Hello, Hello, How are you? (Ahoj, ahoj, jak se máš?) si děti rychle osvojily a nechtěly ani přejít na další aktivitu. Pořád chtěly dokola tančit a zpívat a zrychlovat.

Ve čtvrté lekci již všechny děti poměrně dobře zvládaly vybranou slovní zásobu, a proto jsme přidali na představení slovíček aktivitu What Animals Gives Us (Co nám dávají zvířata), ve které jsme jim představili pomocí obrázků produkty, které získáváme od zvířátek, nebo k čemu jsou nám daná zvířata užitečná. V tomto případě by nebylo na škodu použít i reálné objekty k názorné demonstraci, například přinést ochutnat mléko nebo si sáhnout na ovčí vlnu. Aktivitu jsme spojili s pexesem a vybrali jedno dítě, které přiřadilo kartičky k sobě. Tuto činnost zvládlo bez problémů a ostatní děti si to chtěly hned také vyzkoušet.

Aktivita Pantomime (Pantomima) dělala dětem menší problémy, takže bychom pro příště určitě využili varianty ke zjednodušení. Zopakovala bychom nejprve pantomimu všech zvířat i se zvuky, které vydávají. Hra Find animal that says... (Najdi zvíře, které dělá...), která následovala, nebyla pro děti nikterak obtížná. Rychle se seznámily s pravidly a předbíhaly se v roli toho, kdo hru vede. Na závěr jsme znovu zopakovali písničku o farmě i s choreografií, na kterou se děti již hodně těšily.

7 Shrnutí

Dle našeho názoru lekce sklídily velký úspěch a cíl splnily. Většina dětí již na konci závěrečné lekce byla schopna správně pojmenovat či přiřadit zvířata ze slovní zásoby a napodobit zvuk, který dělají. Každou lekci bylo vidět, že se dětem tato slovní zásoba upevňuje více a více.

Pantomimu při osvojování slovní zásoby jsme přidali až v druhé lekci z obavy, abychom děti příliš nezahltili, ale v důsledku jsme zjistili nejen z praxe, ale i z rad vedoucí anglického kroužku, která byla tichým pozorovatelem každé naší lekce a dávala nám cenné rady a poznámky, že jsme mohli pantomimu zařadit již v první lekci. Děti se totiž učí lépe při spojení s pohybem. Myslíme si, že si tak děti slovní zásobu s pohybovou demonstrací lépe zapamatovaly.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že k neúspěšnějším aktivitám patřily písňe s choreografií. Nejpozitivnější odezvu měla Hello, Hello, How are you? (Ahoj, ahoj, jak se máš?), na kterou se děti pokaždé moc těšily. Děti také velmi bavilo zrychlování jakékoliv písňe. V budoucnu bychom určitě do lekcí, potažmo aktivit, zakomponovali pro cílovou skupinu ještě více pohybu.

Nejproblematictější byly aktivity, kde se děti měly nějakým způsobem vyjadřovat samy slovně a pravidla hry byla náročnější. Děti ještě neměly dostatečně osvojenou slovní zásobu. Určitě bychom tedy takové hry zařazovali až po několika lekcích, nicméně my jsem k tomu neměli dostatek prostoru. Aktivita s nejslabším ohlasem byla Animals (Zvířata) a to zejména z důvodů jmenovaných výše. Věříme ale, že pokud bychom s dětmi aktivitu opakovali ještě několik lekcí, pravidla by si osvojily a byla by pro ně snadnější. Z tohoto důvodu jsme také lekce přizpůsobili tak, že jsem na některé aktivity zařazovali opakovaně, abychom zjistili, jak si děti povedou. Ty aktivity, které se nejvíce opakovaly, patřily mezi nejoblíbenější.

Myslíme si, že dětem se tyto lekce na vybrané téma velmi líbily a hravou formou se seznámily s novou slovní zásobou.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo sběrem teoretických poznatků o dítěti předškolního věku vytvořit vhodný metodický materiál pro osvojení si základů anglického jazyka u těchto dětí. Ten částečně ověřit v praxi a následně na základě vybrané metody vyhodnotit jeho účinnost. Domníváme se, že hlavní i dílčí cíle, které jsme si stanovili, se nám podařilo splnit.

V teoretické části práce byly na základě studia odborné literatury vymezeny základní pojmy pedagogické teorie související s řešenou problematikou. Teoretická část byla koncipována tak, aby nám poskytla soubor teoretických poznatků o dítěti předškolního věku pro část metodicky-didaktickou.

Praktická část bakalářské práce je tvořena dvěma částmi. V první, metodicko-didaktické, se věnujeme tvorbě vhodných aktivit, které mají sloužit učitelům mateřských škol k seznámení dětí s anglickým jazykem. V druhé, empirické, jsme charakterizovala kvantitativní výzkum, výzkumný soubor a vybranou metodu – pozorování, a stanovili hlavní a dílčí cíl této části. Následně jsme vytvořili lekce z aktivit z metodicko-didaktické části a ty zhodnotili. V závěrečném shrnutí jsou popsány naše poznámky a postřehy z praxe.

Věříme, že tato práce bude přínosem a inspirací i pro jiné předškolní pedagogy, lektory anglických kroužků nebo třeba i rodiče, kteří chtějí své dítě seznámit s anglickým jazykem a neví, jak začít.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

- BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a Vlasta ŠMARDOVÁ. 2021. *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let*. Dotisk 2. vydání. Brno: Edika. Moderní metodika pro rodiče a učitele. ISBN 978-80-266-0658-1.
- HANŠPACHOVÁ, Jana a Zuzana ŘANDOVÁ. 2005. *Angličtina plná her: pro děti předškolního a mladšího školního věku*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-790-6.
- HENNOVÁ, Iva. 2010. *Angličtina pro předškoláky: metodika pro výuku v mateřské škole*. Vyd.1. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-692-6.
- CHRÁSKA, Miroslav. 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5326-3.
- JANDOUREK, Jan. 2007. *Sociologický slovník*. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-269-0.
- KUTÁLKOVÁ, Dana. 2005. *Vývoj dětské řeči krok za krokem*. Praha: Grada. Pro rodiče. ISBN 80-247-1026-9.
- LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. 2006. *Vývojová psychologie*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada. ISBN 80-247-1284-9.
- OPRAVILOVÁ, Eva. 2016. *Předškolní pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5107-8.
- PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. 2009. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-647-6.
- ŘÍČAN, Pavel. 2006. *Cesta životem: Vývojová psychologie*. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 80-7367-124-7.
- SMOLÍK, Filip a Gabriela MÁLKOVÁ. 2014. *Vývoj jazykových schopností v předškolním věku*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4240-3.
- ŠMELOVÁ, Eva. Dítě předškolního věku. In: ŠMELOVÁ, Eva, Michaela PRÁŠILOVÁ, Karel RÝDL, Marcela MUSILOVÁ, René SZOTKOWSKI, Danuška TOMANOVÁ. 2018,

s. 30-43. *Didaktika předškolního vzdělávání*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1302-4.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. 2014. První dotisk druhého, rozšířeného a přepracovaného vydání. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2153-1.

Elektronické zdroje

ELF Kids Videos. 24. 6. 2019. Goodbye To YOU! - Super FUN and FAST Goodbye Song by ELF Learning. In: *YouTube* [online]. [cit. 2023-01-01]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=STMl4yjPpoM>.

Mike's Home ESL. 30. 3. 2017. Hello Hello How are you ? - WARM UP TIPS for your class – Mike's Home ESL. In: *YouTube* [online]. [cit. 2023-01-01]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=p2tKsuEA4RI>.

Rámcová vzdělávací program pro předškolní vzdělávání [online]: Praha, MŠMT, 2021. [cit. 2023-20-03]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/56051/>.

Super Simple Songs. 16. 9. 2015. Kids Songs, Make A Circle | Preschool Song | Super Simple Songs. In: *YouTube* [online]. [cit. 2023-01-01]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ALcL3MuU4xQ>.

Super Simple Songs. 15. 4. 2018. Kids Songs, Old MacDonald Had A Farm | Nursery Rhymes | Super Simple Songs. In: *YouTube* [online]. [cit. 2023-01-01]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=6HzoUcx3eok>.

ZACHAROVÁ, Eva. 2012. *Základy vývojové psychologie* [online]. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě. [cit. 2023-20-03]. ISBN 978-80-7464-220-3. Dostupné z: <https://projekty.osu.cz/svp/opory/lf-zacharova-zaklady-vyvojove-psychologie.pdf>

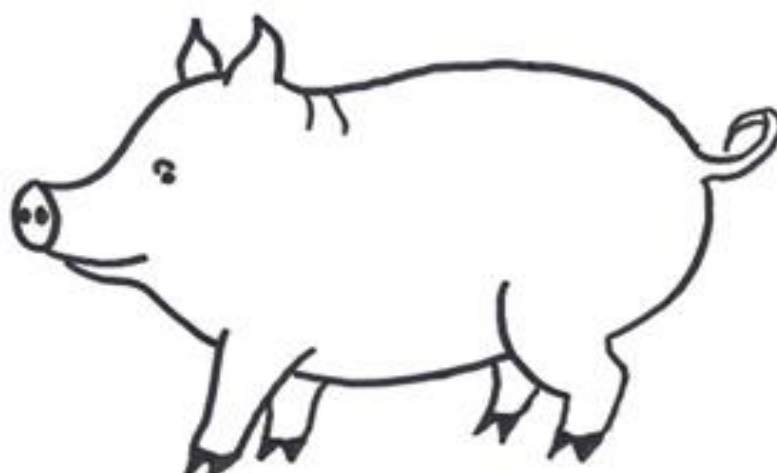
Seznam příloh

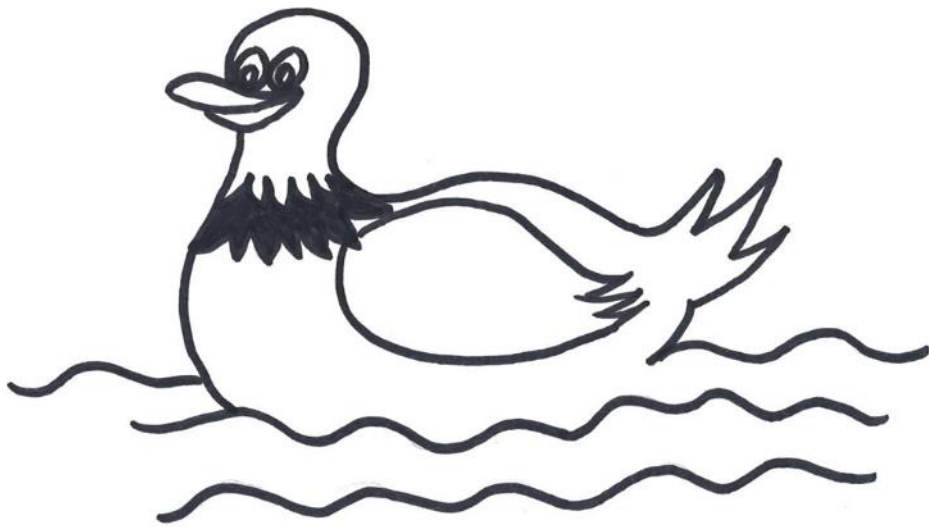
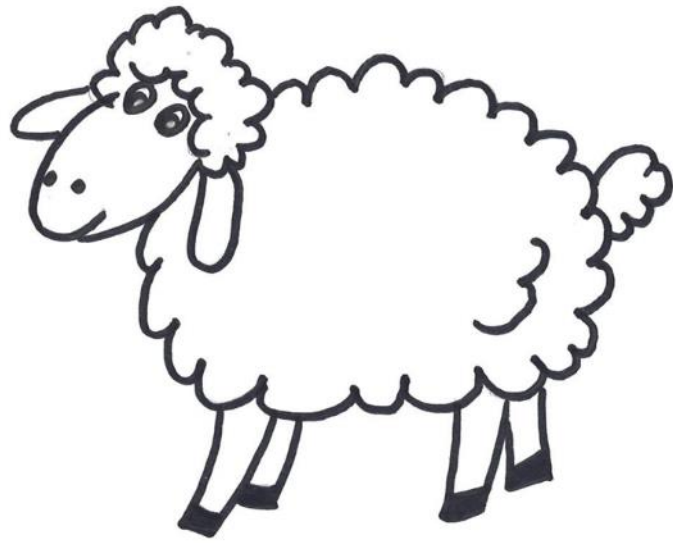
Příloha 1 – Kartyčky se zvířaty, farmář a farma

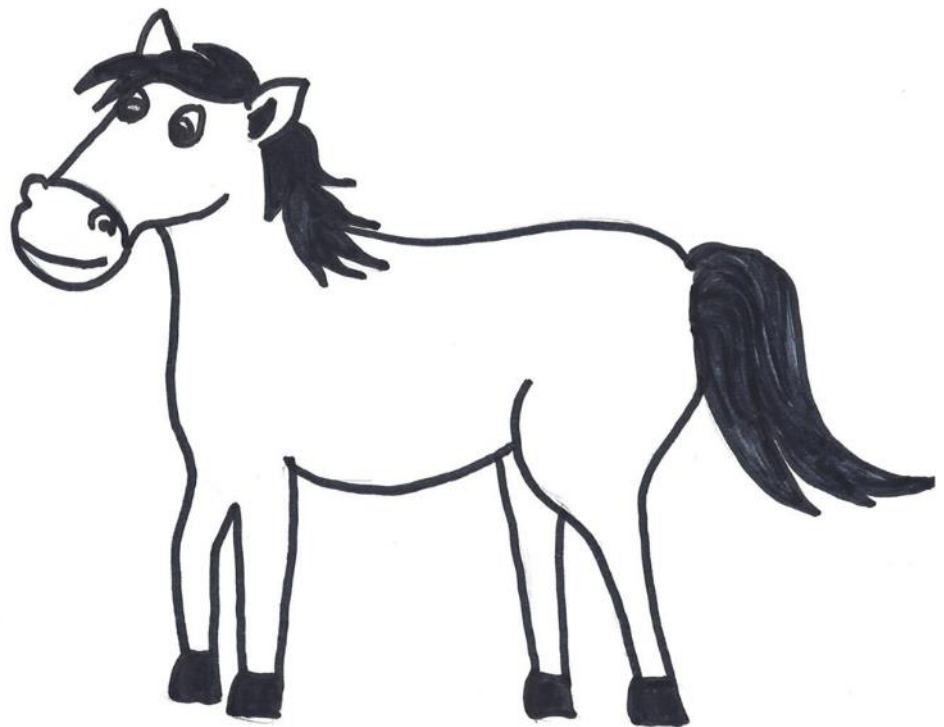
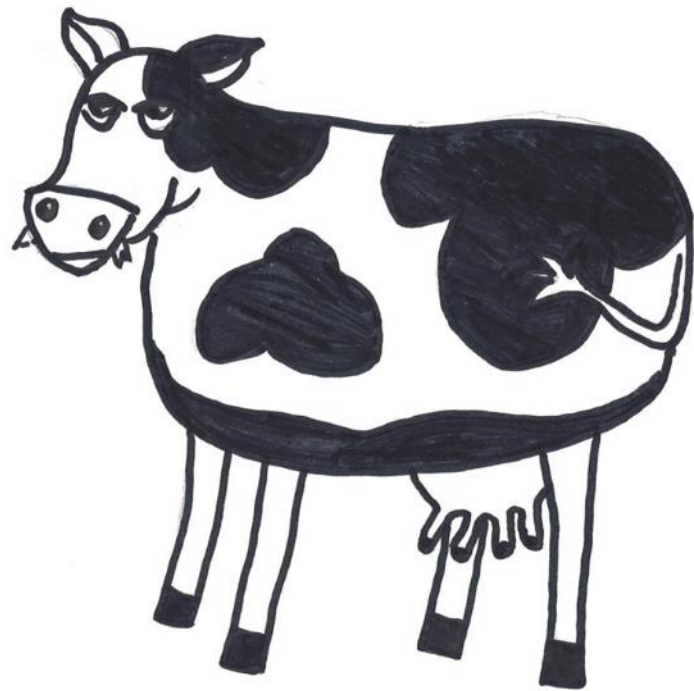
Příloha 2 – Slunce a měsíc

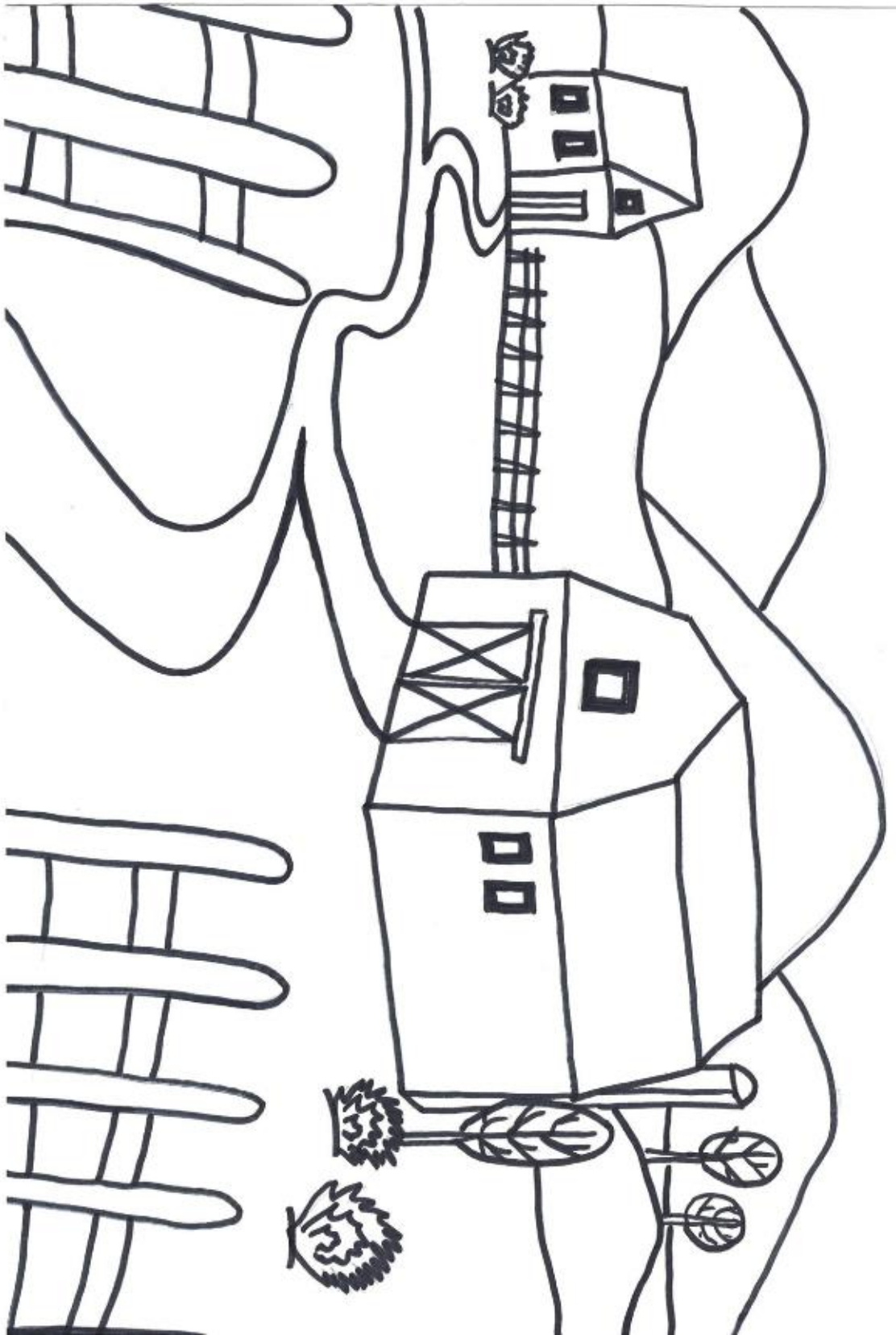
Příloha 3 – Co nám dávají zvířata

Příloha 1 – Kartičky se zvířaty, farmář a farma

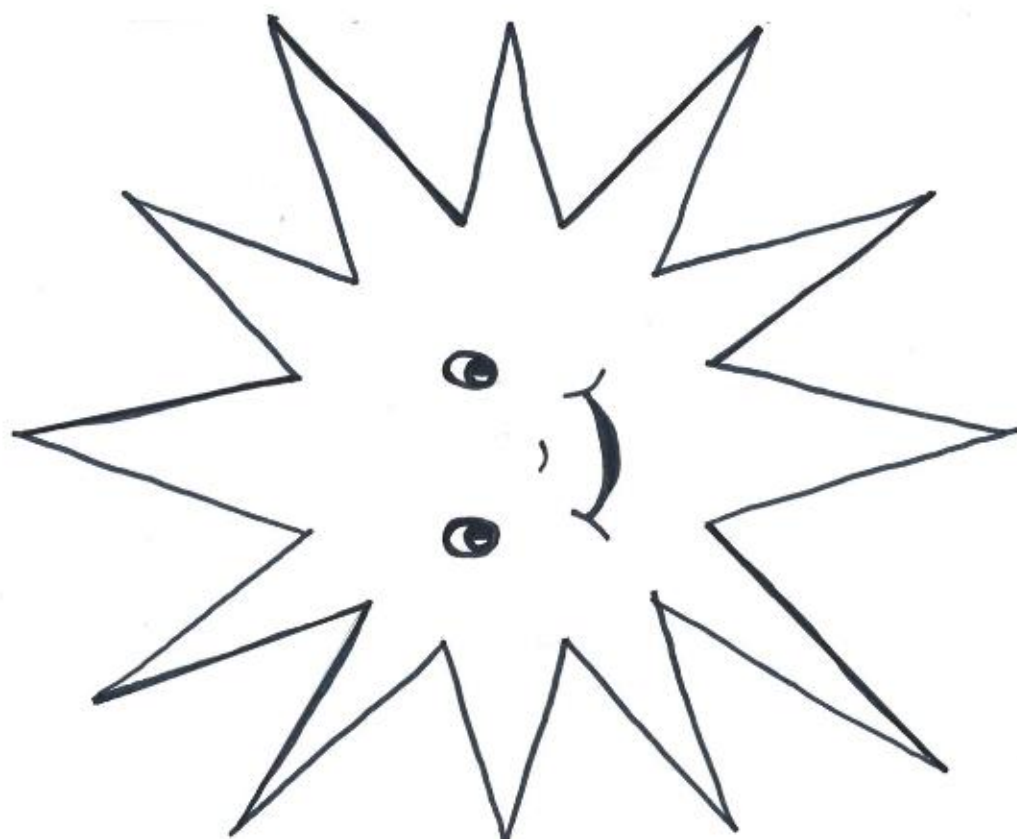
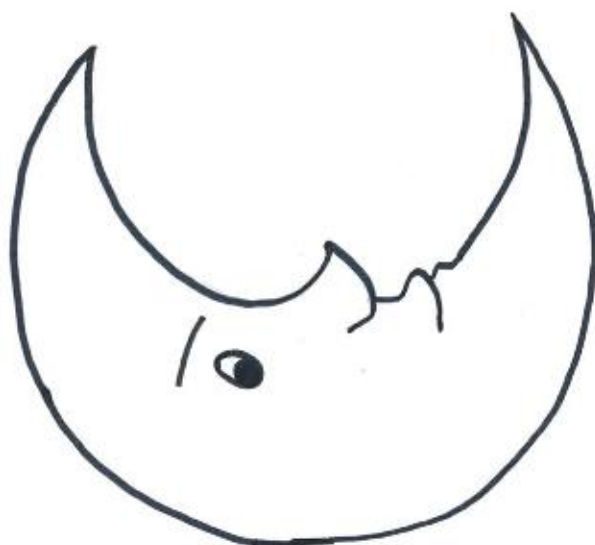

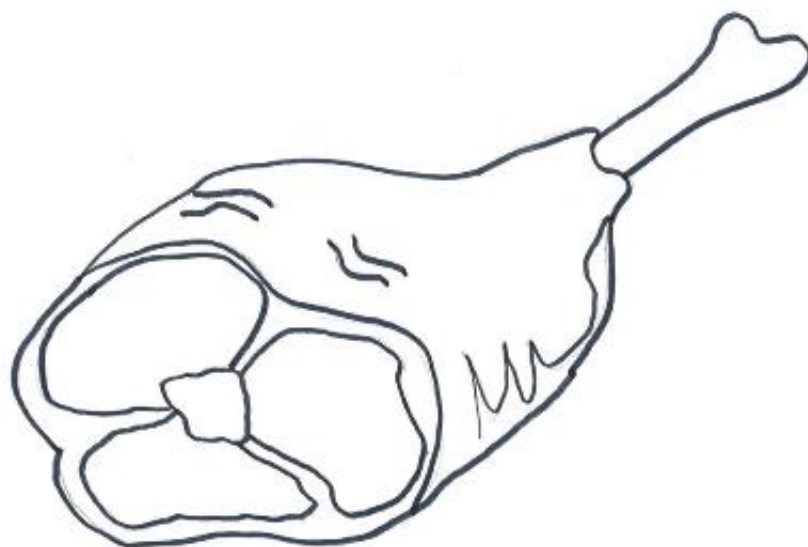

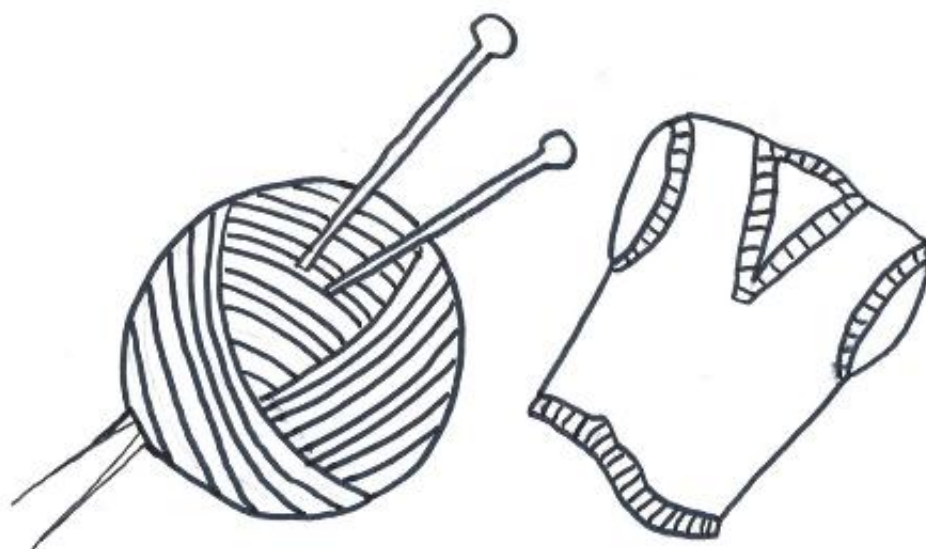

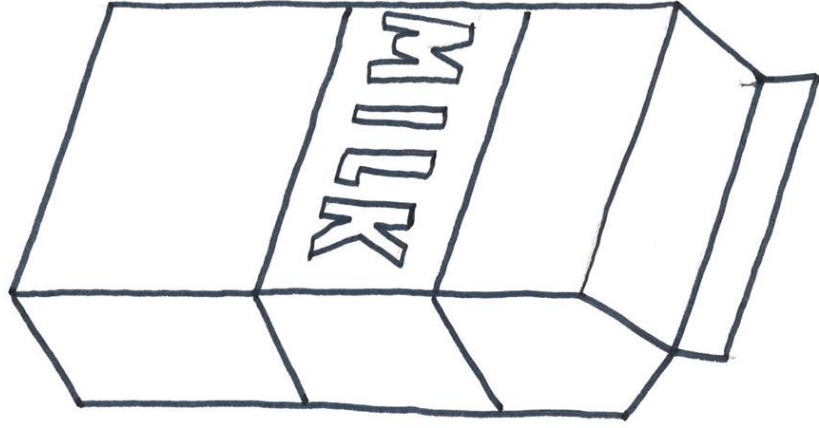
Příloha 2 – Slunce a měsíc

Příloha 3 – Co nám dávají zvířata

Anotace

Jméno a příjmení:	Lucie Balogová
Katedra:	Katedra primární a preprimární pedagogiky
Vedoucí práce:	Mgr. Alena Vavrdová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2023

Název práce:	Aktivity pro děti předškolního věku se zaměřením na anglický jazyk
Název v angličtině:	Activities for preschoolers with a focus on English language
Anotace práce:	Cílem bakalářské práce je na základě poznatků z teoretické části vypracovat vhodné aktivity, které budou respektovat zvláštnosti dětí předškolního věku a budou využitelné v praxi. Záměrem těchto aktivit je seznámit děti s vybranou slovní zásobou a podporovat v nich radost z poznávání cizího jazyka hravou formou.
Klíčová slova:	předškolní věk, předškolní vzdělávání, anglický jazyk, mateřská škola
Anotace v angličtině:	The bachelor's thesis aims to develop suitable activities based on the knowledge from the theoretical part, which will respect the peculiarities of preschool children and will be usable in practice. These activities aim to introduce children to selected vocabulary and to encourage them to enjoy learning a foreign language in a playful way.
Klíčová slova v angličtině:	pre-school age, pre-school education, english language, kindergarten
Přílohy vázané v práci:	3 přílohy: <i>Kartičky se zvířaty</i> <i>Slunce a měsíc</i> <i>Co nám dávají zvířata</i>
Rozsah práce:	46 stran
Jazyk práce:	čeština